

Nr 1 (56) 2025

Tęcza

Żytomierszczyzny

**MILENIUM KORONACJI
DWÓCH KRÓLÓW POLSKI**
**ТИСЯЧОЛІТТЯ КОРОНАЦІЇ
ДВОХ КОРОЛІВ ПОЛЬЩІ**

OBRAZ JANA MATEJKI
„KORONACJA PIERWSZEGO
KRÓLA R.P. 1001”

Noc Wielkanocna jest nocą nadzwyczajną, kiedy
moc zmartwychwstałego Chrystusa pokonuje
ostatecznie siły ciemności i śmierci, zapala
w sercach wierzących nadzieję i radość.
(Jan Paweł II)

**DRODZY CZYTELNICY CZASOPISMA
„TĘCZA”,**

Wielkanoc przypomina nam, że nigdy nie należy tracić nadziei, ponieważ bez względu na to, jak ciemna jest droga, którą się poruszamy, na jej końcu zawsze znajduje się światło, pod warunkiem że kroczymy nią wraz z Bogiem. W tym Roku Jubileuszowym, jako Pielgrzymi nadziei, wpatrujemy się w Światło Chrystusa, który pokonuje wszelką ciemność, usiłujemy przekazać innym orędzie nadziei chrześcijańskiej przez słowo pociechy dla cierpiących, przez proste gesty życzliwości i miłości, przez zrozumienie i proste wysłuchanie drugiego człowieka.

Bądźmy ludźmi nadziei w rodzinie, wspólnocie, parafii, w najbliższym otoczeniu dla tych, którzy w ciemnych czasach zamętu i chaosu nie widzą sensu i oparcia, którzy przeżywają utratę bliskich. Ukazujmy im Zmartwychwstałego, do którego należy ostateczne zwycięstwo. On jest tym, który opuścił ciemność grobu, pokruszył kajdany zła i otworzył dla nas bramy nieba.

Niech Jezus Zmartwychwstały napełni Wasze serca pokojem, miłością i ufnością, że warto zawierzyć Mu całe nasze życie, że trzeba podążać za Nim w pielgrzymce nadziei, aż On pokona wszystkie nasze lęki i nada nowy sens i smak naszemu życiu.

Dziękuję za zachowanie wiary, kultury i tradycji polskich, za nieustanny nieustrudzony wysiłek przybliżenia pokoju w naszym kraju i na całym świecie.

Niech Jezus Zmartwychwstały umocni Wasze kroki na drodze pokoju.

Błogosławionych Świąt Wielkanocnych!

Z serca wszystkich błogosławię

**† Vitalii Kryvytskyi SDB
biskup Kijowsko-Żytomierski**

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

**DLA POLAKÓW MIESZKAJĄCYCH
NA UKRAINIE**

Dla Polaków na Żytomierszczyźnie,
dla Pani Prezes Wiktorii Laskowskiej na zbliżające się Święta Zmartwychwstania Pańskiego składam w imieniu swoim oraz uczestników Akcji Polacy-Rodakom serdeczne życzenia Wesołego Alleluja.

Życzę, aby Święta Wielkanocne przyniosły radość, pokój i nadzieję na lepsze jutro, niech Chrystus Zmartwychwstały błogosławi, umacnia i towarzyszy w niełatwej codzienności.

**Stanisław Gogacz
Senator RP**

**SZANOWNI PAŃSTWO, DRODZY NAUCZYCIELE,
UCZNIOWIE I PRZYJACIELE OŚWIATY POLONIJNEJ!**

Z okazji Świąt Wielkanocnych składamy najserdeczniejsze życzenia zdrowia, radości, nadziei i pokoju. Niech ten wyjątkowy czas przyniesie wszystkim moc wiary w lepsze jutro oraz wiele pięknych chwil spędzonych w gronie najbliższych.

Niech Zmartwychwstanie Pańskie napełni nas nową energią do działania na rzecz polskiej edukacji na świecie, umacnia naszą wspólnotę i przyniesie pokój Ukrainie oraz całemu światu.

Wesołego Alleluja!

**W imieniu Kongresu Oświaty Polonijnej
Prezes Wiktoria Laskowska**

DRODZY CZYTELNICY, PRZYJACIELE I RODACY!

Z okazji Świąt Wielkanocnych przesyłamy Państwu serdeczne życzenia zdrowia, nadziei i pokoju. Niech ten świąteczny czas napełni Wasze serca radością, doda sił w przezwyciężaniu trudności i umocni w wierze, że dobro zawsze zwycięża.

Niech Zmartwychwstanie Pańskie przyniesie Ukrainie upragniony pokój, a każdemu z Was wiele ciepła, rodzinnej atmosfery i pięknych chwil spędzonych z najbliższymi.

Wesołego Alleluja!

**Redakcja kwartalnika
„Tęcza Żytomierszczyzny”**

**Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu
pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów**

**Projekt „Polskie Media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.**

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a od 1 lipca 2024 roku Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zadań w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2023 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

AKTUALNOŚCI

Polonia amerykańska apeluje do USA i NATO
w sprawie obrony Ukrainy i Polski
Американські поляки закликають США та НАТО
до захисту України і Польщі **4**

WYDARZENIE

Trzecia rocznica wojny: świat solidarny z Ukrainą
Третя річниця війни: світ солідарний з Україною **5**

Światowy Zjazd Liderów Młodej Polonii za nami
Світовий з'їзд польських молодіжних лідерів позаду ... **6**

HISTORIA

Milenium koronacji dwóch królów Polski
Тисячоліття коронації двох королів Польщі **8**

PAMIĘTAMY O NICH

80 lat temu wyzwolono Auschwitz.
Światowi przywódcy oddali hołd ofiarom
80 років тому було звільнено Аушвіц.
Світові лідери вшанували пам'ять жертв **10**

W 100. rocznicę urodzin
prof. Andrzeja Stelmachowskiego. Wspomnienia
До 100-річчя від дня народження проф. Андрея
Степеляховського **12**

Moje wspomnienia o początkach
rozwoju polszości na Ukrainie
Мої спогади про початок розвитку
польського руху в Україні **14**

Polacy w Żytomierzu uczcili powstańców styczniowych
Поляки в Житомирі вшанували січневих повстанців **15**

NAUKA I KULTURA

Fryderyk Chopin – najwybitniejszy
polski kompozytor i pianista

Фридерик Шопен – найвидатніший
польський композитор і піаніст **16**

Koncert w Sycowie dla Rodaków na Kresach
Концерт у Сицуві для співвітчизників з «Кресів» **18**

Festiwal „Kolędniczy z Żytomierza” po raz 14. na Śląsku
Фестиваль „Колядники з Житомира” вже 14-й раз
у Сілезії **20**

Dwa miliony osób uczestniczyło w Orszakach
Trzech Królów w Polsce
Два мільйони людей йшли ходою
Трьох королів у Польщі **21**

Konferencja „Głos seniora Polaków za granicą”
Конференція „Голос літніх поляків за кордоном” **22**

Spotkanie noworoczne Uniwersytetu Trzeciego Wieku
Новорічна зустріч в Університеті третього віку **23**

Żytomierszczyzna świętowała
Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego
Житомирщина відсвяткувала
Міжнародний день рідної мови **24**

Stypendium Prezydenta Ukrainy dla ucznia Polskiej Szkoły
ŻOZPU
Стипендія Президента України для учня Польської
школи ЖОЗПУ **25**

Słowa mają moc – budują lub niszczą naszą
rzeczywistość
Слова мають силу: вони будують
або руйнують нашу реальність **25**

TRADYCJE

Zapusty w cieniu wojny – radość wbrew przeciwnościom
Масниця в тіні війни – радість всупереч труднощам ... **26**

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodimir Jerszow
Oleksander Piwowarski
mgr Elwira Gilewicz
dr Olena Staniszevska
prof. Ludmyla Pawlowska
Olga Kolesowa, Ruslan Poliszczuk
mgr Denis Ogorodnijczuk (grafik)
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja
ul. Teatralna, 17/20, gab. 109–111
10014, Żytomierz, Ukraina
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.org

Druk
FOP Gembarski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини
щоквартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець
ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія
маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
маг. Ярослав Гжицький
проф. Володимир Ершов
Олександр Півоварський
маг. Ельвіра Гілевич
к.н. Олена Станішевська
проф. Людмила Павловська
Ольга Колесова, Руслан Поліщук
маг. Денис Огороднійчук (верстка)
Фотографії з архіву ГО „Житомирська обласна СПУ”

Редакція
вул. Театральна, 17/20, каб. 109–111
10014, м. Житомир, Україна
тел. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.org

Друк
ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Поліграф”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Нakлад 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

POLONIA AMERYKAŃSKA APELUJE DO USA I NATO O OBRONĘ UKRAINY I POLSKI

Kongres Polonii Amerykańskiej wydał oświadczenie, w którym wezwał Stany Zjednoczone i Sojusz Północnoatlantycki do podjęcia zdecydowanych działań na rzecz zapewnienia sprawiedliwego pokoju na Ukrainie i obrony jej suwerenności oraz do wzmocnienia wschodniej flanki NATO. Podkreślił też, że to Rosja jest agresorem i podczas wojny popełniła zbrodnie wojenne.

Poniżej przytaczamy oświadczenie Kongresu Polonii Amerykańskiej w sprawie polityki dotyczącej bezpieczeństwa Polski i wojny na Ukrainie wydane w lutym 2025 roku.

„Kongres Polonii Amerykańskiej (KPA) ponownie podkreśla swoje niezachwiane zaangażowanie w bezpieczeństwo Polski oraz szerszego sojuszu transatlantyckiego w obliczu trwającej agresji Rosji na Ukrainę, która stanowi bezprecedensowe zagrożenie dla stabilności Europy. Solidaryzujemy się z narodem ukraińskim w jego dążeniu do suwerenności i wzywamy Stany Zjednoczone, we współpracy z sojusznikami z NATO, do podjęcia zdecydowanych działań, które nie tylko zapewnią bezpieczeństwo Polski, ale także doprowadzą do sprawiedliwego i pomyślnego wyniku dla Ukrainy.

1. GWARANCJE BEZPIECZEŃSTWA DLA POLSKI

- Uznajemy, że strategiczne położenie Polski na wschodniej flance NATO stawia ją na pierwszej linii zagrożeń wynikających z rosyjskiej agresji militarnej.

- Wzywamy wszystkich członków NATO do kontynuowania ścisłej współpracy w zakresie obronności, wymiany wywiadowczej oraz wspólnych ćwiczeń wojskowych z Polską. Środki te stanowią czynniki odstraszające agresję i zapewniają gwarancje bezpieczeństwa Polski.

- Wzywamy Stany Zjednoczone i ich partnerów z NATO o utrzymanie i wzmocnienie zdolności obronnych – zarówno konwencjonalnych, jak i innych – w regionie, aby zapewnić zbiorowe bezpieczeństwo.

- Jako strategiczny partner Polska oczekuje uczciwego ustalania cen, priorytetowego czasu realizacji dostaw sprzętu wojskowego zakupionego od amerykańskich firm zbrojeniowych oraz ponownego rozpatrzenia niedawno wprowadzonych wytycznych dotyczących zakupu chipów sztucznej inteligencji. Decyzja z 15 stycznia 2025 roku, zatwierdzona przez administrację Bidena, ograniczająca Polsce możliwość nabycia tych zaawansowanych komponentów, niezbędnych do wsparcia najnowocześniejszych systemów uzbrojenia, osłabi długoterminowe zdolności polskiej armii do skutecznego przeciwstawienia się wrogim siłom w razie konfliktu. Ta niesprawiedliwa decyzja de facto dzieli NATO na dwie odrębne kategorie, przy czym Polska zostaje sklasyfikowana

jako partner drugiej kategorii (z ograniczonymi możliwościami nabywczymi).

2. ZAANGAŻOWANIE USA W NATO

- KPA ponownie podkreśla nieocenioną wartość NATO dla bezpieczeństwa wspólnoty transatlantyckiej. Zaangażowanie USA w zasadę kolektywnej obrony, określoną w Artykule 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, pozostaje kluczowym elementem odstraszania zagrożeń na wschodnich granicach Europy.

- Wzywamy rząd Stanów Zjednoczonych do wzmocnienia swojej roli przywódczej w Sojuszu, aby zapewnić jednność celów wśród państw członkowskich w odpowiedzi na rosyjską agresję. Obejmuje to zwiększenie wydatków na obronność, utrzymanie gotowości bojowej oraz wspieranie dalszej modernizacji sił NATO.

3. STAŁA BAZA WOJSK USA W POLSCE

- Kongres Polonii Amerykańskiej (KPA) popiera utworzenie stałej bazy wojskowej USA w Polsce jako strategicznego środka podkreślającego determinację Stanów Zjednoczonych i NATO, odstraszającego agresywne działania oraz wzmacniającego dwustronną współpracę obronną.

- Stała baza nie tylko umożliwiłaby kontynuację wspólnych szkoleń i zwiększenie interoperacyjności sił amerykańskich i polskich, ale także wysłałaby wyraźny sygnał o niezachwianym zaangażowaniu USA w bezpieczeństwo Europy.

- Wzywamy Kongres USA oraz administrację amerykańską do nadania priorytetu tej inicjatywie oraz zatwierdzenia niezbędnego finansowania i zasobów we współpracy z rządem polskim.

4. POMYŚLNE ZAKOŃCZENIE WOJNY DLA UKRAINY

- Wolna, suwerenna i terytorialnie integralna Ukraina jest kluczowa dla stabilności i bezpieczeństwa całego regionu, w tym Polski.

- KPA popiera dalszą pomoc USA i ich sojuszników dla Ukrainy – w wymiarze ekonomicznym, humanitarnym i wojskowym – aby

zapewnić jej zdolność do obrony obywateli oraz instytucji demokratycznych przed trwającą agresją.

- Wzywamy do zdecydowanej międzynarodowej dyplomacji mającej na celu osiągnięcie sprawiedliwego i trwałego pokoju. Każde wynegocjowane porozumienie musi respektować suwerenność Ukrainy, potwierdzać jej integralność terytorialną oraz zagwarantować jej prawo do samodzielnego określania swojej przyszłości.

5. STANOWISKO W KLUCZOWYCH KWESTIACH

Kongres Polonii Amerykańskiej pragnie jasno określić swoje stanowisko w następujących kwestiach:

- Ukraina nie rozpoczęła tej wojny. Rosja dokonała inwazji na Ukrainę 24 lutego 2022 roku
- Rosja popełnia zbrodnie wojenne na terytorium Ukrainy
- Ukraina walczy w obronie międzynarodowych wartości wolności i demokracji
- Wołodymyr Zełenski jest legalnie wybranym prezydentem Ukrainy.

PODSUMOWANIE

Kongres Polonii Amerykańskiej pozostaje niezłomny w swoim zaangażowaniu na rzecz polityki wzmacniającej bezpieczeństwo Polski oraz wspierającej walkę Ukrainy o wolność. Wierzymy, że niezachwiane zaangażowanie Stanów Zjednoczonych w NATO oraz stała obecność wojskowa USA w Polsce stanowią kluczowe filary odstraszania i stabilności. Kompleksowe i trwałe zwycięstwo Ukrainy – zapewniające jej suwerenność i długofalowe bezpieczeństwo w regionie – leży w interesie Polski, Stanów Zjednoczonych oraz całego demokratycznego świata.

KPA będzie nadal angażować się w dialog z amerykańskimi ustawodawcami, sojusznikami z NATO oraz społecznością międzynarodową, aby wspierać te cele i bronić naszych wspólnych wartości: demokracji, wolności i pokoju.

Kongres Polonii Amerykańskiej (Polish American Congress, PAC) jest organizacją parasolową reprezentującą polską społeczność w Stanach Zjednoczonych. Polonia amerykańska liczy ponad 10 mln osób i może poszczycić się osiemdziesięcioletnią historią wspierania wolnej, niepodległej i suwerennej Polski.

**Liderzy świata wyrazili solidarność z Ukrainą; Kijów, 3. rok wojny/
Перебування світових лідерів у Києві під час 3-ої річниці війни як прояв солідарності з Україною**

TRZECIA ROCZNICA WOJNY: świat solidarny z Ukrainą

Trzy lata od napaści Rosji na Ukrainę do Kijowa licznie przybyli przywódcy państw sojuszniczych i instytucji europejskich, by okazać jedność z narodem ukraińskim. Wśród obecnych byli prezydenci Finlandii, Litwy i Łotwy, premierzy Kanady, Danii, Estonii, Islandii, Norwegii, Hiszpanii i Szwecji oraz przewodniczący Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej.

Uroczystości rozpoczęły się od oddania hołdu poległym żołnierzom ukraińskim na Majdanie Niepodległości w Kijowie. Podczas ceremonii, mimo ogłoszonego alarmu przeciwlotniczego spowodowanego zagrożeniem rosyjskim atakiem rakietowym, przywódcy państw europejskich wraz z prezydentem Wołodymyrem Zeleńskim i pierwszą damą Ołeną Zeleńską zapalili znicze przed portretami zabitych.

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen ogłosiła kolejny pakiet pomocy finansowej dla Ukrainy o wartości 3,5 mld euro, przeznaczony m.in. na zakup sprzętu wojskowego. Podkreśliła, że „nikt nie chce pokoju bardziej niż naród ukraiński, ale chce on sprawiedliwego i trwałego pokoju. A to jest możliwe tylko dzięki sile”.

Premier Kanady Justin Trudeau stanowczo odrzucił narrację Kremla, jakoby to Ukraina była odpowiedzialna za rozpoczęcie konfliktu. Podkreślił, że „to wojna rozpoczęta z jednego i tylko jednego powodu: Rosja chce wymazać ukraińską historię i rozszerzyć swoje imperium”.

Unijni przywódcy we wspólnym oświadczeniu zaznaczyli, że pełna odpowiedzialność za wywołanie wojny oraz

popelnione zbrodnie spoczywa na Moskwie. Wezwali do pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności za wszystkie zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości popelnione na Ukrainie, podkreślając znaczenie wsparcia dla Kijowa w osiągnięciu sprawiedliwego pokoju opartego na ukraińskiej „formule pokoju”.

Premier Danii Mette Frederiksen apelowała do europejskich sojuszników o znaczne zwiększenie wydatków na obronność, rekomendując poziom ponad 3 proc. PKB, co przekracza obecne zobowiązania NATO wynoszące 2 proc. Podkreśliła pilność tych działań, mówiąc: „Mamy zaledwie kilka miesięcy na podjęcie niezbędnych decyzji. W przeciwnym razie będzie za późno”.

Wizyta światowych liderów w Kijowie w trzecią rocznicę inwazji Rosji na Ukrainę była wyraźnym sygnałem solidarności i wsparcia dla państwa ukraińskiego w jego walce o suwerenność i integralność terytorialną. Podkreślono potrzebę dalszej pomocy militarnej, finansowej oraz politycznej, aby zapewnić sprawiedliwy i trwały pokój w regionie.

Za Ukrinform

Uczestnicy Światowego Zjazdu Liderów Młodej Polonii w Senacie RP /
Учасники Світового конгресу польських молодіжних лідерів
у Сенаті Республіки Польща

ŚWIATOWY ZJAZD LIDERÓW MŁODEJ POLONII ZA NAMI

Wydarzenie zorganizowane przez Radę Polonii Świata zgromadziło 135 delegatów z 23 krajów. Celem spotkania była integracja polonijnych środowisk młodzieżowych, zainicjowanie dialogu międzypokoleniowego oraz powołanie stałej młodzieżowej grupy programowo-organizacyjnej przy RPŚ. Poniżej zamieszczamy relację delegata ŻOZPU Jurija Podorożnego.

W dniach 11–15 grudnia 2024 roku miałem zaszczyt reprezentować Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie na Światowym Zjeździe Liderów Młodej Polonii. Podczas inauguracyjnej sesji plenarnej, która odbyła się w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej, w trakcie swojego wystąpienia przedstawiłem marszałek Senatowi Małgorzacie Kidawie-Błońskiej aktualne cele i priorytety naszej organizacji, podkreślając jednocześnie duże zaangażowanie wolontariuszy w promowanie polskiej kultury, historii i tożsamości w Żytomierzu.

Szczególną uwagę w trakcie swojego wystąpienia poświęciłem problemom i wyzwaniom, przed jakimi stoi Żytomierski Obwodowy Związek Polaków oraz Polacy mieszkający na Ukrainie, spowodowaną wojną wywołaną przez Federację Rosyjską. Podkreśliłem również znaczenie wsparcia dla narodu ukraińskiego, które okazuje Polonia i Polacy na całym świecie.

Zaznaczyłem także zainteresowanie ze strony Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie wsparciem młodego pokolenia w działalności społecznej na rzecz Polonii oraz w tworzeniu przestrzeni dla dialogu międzypokoleniowego.

Małgorzata Kidawa-Błońska podziękowała za zaangażowanie w inicjatywy promujące Polskę na Żytomierszczyźnie oraz za wkład wolontariuszy Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na rzecz Polonii i Polaków za granicą. „Ponieważ jesteście aktywni, jesteście liderami wśród młodzieży polonijnej, bardzo nam zależy, żebyście wpływali na to, jaka będzie przyszłość Polonii, jak się będzie organizować, co będzie robić, co będzie dla niej najważniejsze, czy będzie potrafiła się integrować z Polonią z innych krajów i czy wy będzie potrafiłi podejmować aktywność w krajach, w których mieszkacie, a to jest bardzo ważne, żebyście byli

aktywni we wszystkich możliwych obszarach” – podkreśliła marszałek.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w latach 2019-2023 Jan Dziedzicak oświadczył z kolei, że Polska będzie nadal wspierać wszystkie organizacje polonijne na całym świecie.

Przewodniczący senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za granicą Bogdan Borsewicz zwrócił się do uczestników zjazdu słowami: „Jesteście przyszłością swoich krajów, a także przyszłością Polski. Będąc dobrymi obywatelami krajów, w których mieszkacie, działacie na rzecz Polski. Jako liderzy powinniście nadawać ton temu, co dzieje się w waszych krajach i w kwestiach polonijnych. Poprzez swoje kontakty z rówieśnikami innych

narodowości możecie wpływać na to, czy będą oni przychylni dla Polski”. I podkreślił: „Chcemy, żeby Polonia była młoda i silna, z dobrymi perspektywami na przyszłość, z nowymi pomysłami. Chcemy, żebyście wnosili do istniejących organizacji swoją energię, a jeżeli wam one nie odpowiadają, żebyście tworzyli własne, bo każde pokolenie powinno mieć własny przekaz”.

Podczas kolejnych rozmów na światowym zjeździe liderów przedstawiłem organizacjom polonijnym historię powstania naszej organizacji oraz jej bieżącą sytuację, a także omówiłem koncepcję wspólnych projektów, które mogłyby podkreślać ważną rolę Polonii i Polaków za granicą.

Program zjazdu obejmował sesje plenarne, sesje robocze oraz prace warsztatowe

w grupach tematycznych zorganizowane w Warszawie oraz Pułtusk. Omówiliśmy rolę organizacji i struktur polonijnych w samorealizacji i kształtowaniu tożsamości narodowej Polonii i Polaków za granicą; fenomen grupy rekonstrukcji historycznej jako narzędzia edukacji historycznej, sposób na zaangażowanie młodej Polonii w poznawanie polskiej historii i szerzenie wiedzy o niej; wykorzystanie nowych mediów w sieciowaniu i aktywizowaniu młodej Polonii na przykładzie projektu „Polki na 7 kontynentach”.

135 przedstawicieli środowisk polskich i polonijnych z 23 krajów przyjechało, by poruszyć tematy aktualne dla młodego pokolenia Polaków. Na koniec Światowego Zjazdu Liderów Młodej Polonii został wygłoszony referat na

temat wyzwań, z którymi boryka się osoby polskiego pochodzenia, podejmując studia w kraju swoich przodków.

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie przyłączył się do wypracowania wspólnego stanowiska, w którym zostało podkreślone wspieranie pobytów w Polsce, w tym wakacyjnych, dzieci i młodzieży z Ukrainy; wspieranie aktywności obywatelskiej Polaków mieszkających za granicą, w tym edukacji obywatelskiej oraz zaangażowania Polonii w lokalne struktury społeczno-polityczne w krajach zamieszkania; a także wspieranie działań służących popularyzacji wydarzeń lub dorobku osób, które Senat ustanowił patronami roku 2025.

Jurij Podorożny

**Obrazy młodzieży w Domu Polonii w Pułtusk /
Пленарні засідання молоді
в Домі Полонії в Пултуську**

**Marszałek Senatu RP (z prawej) i Jurij Podorożny /
Маршалок Сенату Республіки Польща (справа)
та Юрій Подорожний**

Bolesław I Chrobry (Wielki)
(ur. 967, zm. 17 czerwca 1025 r.) /
Болеслав I Хоробрий (Великий)
(народився 967 р., помер 17
череня 1025 р.)

Mieszko II Lambert (ur. 990,
zm. 10 lub 11 maja 1034 r.) /
Мешко II Ламберт (народився
990 р., помер 10 або 11 травня
1034 р.)

MILENIUM KORONACJI DWÓCH KRÓLÓW POLSKI

W tym roku mija 1000 lat od ukoronowania Bolesława Chrobrego i Mieszka II Lambert – pierwszego w kwietniu 1025 roku, drugiego w grudniu tego samego roku. Sejm RP ustanowił rok 2025 Rokiem Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów Polski w Gnieźnie.

Koronacja pierwszego króla R.P. 1001", obraz Jana Matejki,
(fot. domena publiczna) /
Коронація Болеслава Хороброго, картина Яна Матейка,
(фото: суспільне надбання)

Rok 2025 jest wyjątkowym momentem w historii Polski, dokładnie 1000 lat temu miała miejsce koronacja dwóch pierwszych królów Polski: Bolesława I Chrobrego i jego syna Mieszka II Lamberta. Było to wydarzenie o przełomowym znaczeniu, które umocniło młode państwo polskie na arenie międzynarodowej i zapoczątkowało tradycję monarchii w Polsce.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zdecydował się uhonorować władców, którzy jako spadkobiercy księcia Mieszka I dążyli do rozwoju oraz kulturowego umacniania polskiej państwowości, i ustanowił rok 2025 Rokiem Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów Polski w Gnieźnie.

„Koronacje te nie byłyby możliwe, gdyby nie szereg ważnych wydarzeń, począwszy od legendarnego założenia Gniezna przez Lecha poprzez chrzest Polski, męczeńską śmierć Świętego Wojciecha i powstanie pierwszego arcybiskupstwa, a na Zjeździe Gnieźnieńskim skończywszy” – czytamy w uchwale Sejmu RP.

PRZYJĘCIE CHRZEŚCJAŃSTWA

Według historyków w procesie tworzenia się państwa polskiego kluczowe znaczenie miał chrzest przyjęty przez księcia Polan Mieszka I. Odbył się prawdopodobnie 14 kwietnia 966 roku – zgodnie z panującym wówczas zwyczajem – w nocy z wielkanocnej soboty na niedzielę podczas oczekiwania na Zmartwychwstanie Pańskie. Znaleźiska archeologiczne wskazują, że wydarzenie mogło nastąpić na wyspie Ostrów Lednicki nieopodal grodu gnieźnieńskiego, głównej siedziby rodu Piastów.

Kronikarz Gall Anonim z przełomu XI i XII wieku pisał, że do przyjęcia chrześcijaństwa z Zachodu namówiła Mieszka jego żona, córka księcia czeskiego Dobrawa (Dąbrówka). Książę zawarł z nią małżeństwo, licząc na wspólne działanie przeciw Związkowi Wieleckiemu, sąsiadowi znad Bałtyku. Z Czech na tereny zamieszkane przez Polan przybyli pierwsi misjonarze. Po władcy chrzest przyjęli członkowie książęcego dworu, a następnie stopniowo – w ciągu kolejnych lat – jego poddani.

„Należy odrzucić tezę o chrzcie jako jednorazowym akcie politycznym czy religijnym, patrzeniu nań jako na moment, w którym wszyscy poddani Mieszka stali się chrześcijanami” – powiedział PAP w kwietniu 2022 roku prof. Józef Dobosz, mediewista, dziekan Wydziału Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. „Przekazy kronikarskie i rocznikarskie są także bardzo skąpe w opisie chrztu. Im dalej od tego wydarzenia, tym więcej i barwniejszych informacji przedstawiali średniowieczni historiografowie” – podkreślił. I dodał: „Od tego momentu rozpoczął się długi i złożony proces ewangelizacji jego otoczenia, a następnie całego społeczeństwa. Efektem była chrystianizacja ziem polskich, która trwała dziesiątki lub wręcz setki lat. Jej początkiem był prosty akt przyjęcia chrztu przez księcia i jego najbliższych”.

MISJA ŚW. WOJCIECHA

Z ziem zamieszkanych przez Polan wyruszyli misjonarze chrystianizujący sąsiednie tereny. Na ziemi

Prusów wyruszył jako pierwszy czeski zakonnik Wojciech Sławnikowic (Adalbert z Pragi), obecnie znany jako św. Wojciech, który ugodzony włócznią lub toporem zginął 23 kwietnia 997 roku w okolicach grodu Cholin, obecnie w pobliżu znajduje się wieś Święty Gaj (woj. warmińsko-mazurskie). Kanonizowany dwa lata po śmierci św. Wojciech został pierwszym polskim świętym. W 1000 roku do jego grobu pielgrzymował niemiecki władca z dynastii Ludolfingów i cesarz rzymski Otton III, który ogłosił papieską decyzję o erygowaniu pierwszej polskiej archidiecezji ze stolicą w Gnieźnie.

BOLESŁAW CHROBRY – PIERWSZY KRÓL POLSKI

Według relacji Galla Anonima podczas spotkania (zjazdu) w Gnieźnie Bolesław Chrobry został uznany za „przyjaciela Świętego Cesarstwa Rzymskiego” i niezależnego władcę. Cesarz Otton wyróżnił go, dając mu kopię włóczni św. Maurycego i gwóźdź z Krzyża Pańskiego, przy czym włożył mu na głowę diadem cesarski.

W kwietniu 1025 roku podczas świąt wielkanocnych dotychczasowy książę Bolesław, nazwany później przez potomnych Wielkim lub Chrobrym (967-1025), został tuż przed śmiercią koronowany na króla, stając się w ten sposób pierwszym namaszczonego na króla władcą Polski.

„Z dużym prawdopodobieństwem można wskazać na 18 kwietnia 1025 roku, na który to dzień przypadała w tym roku Wielkanoc, oraz jako miejsce koronacji – archikatedrę w Gnieźnie, związaną z kultem Świętego Wojciecha” – podaje Muzeum Historii Polski.

Podczas swoich rządów Bolesław Chrobry nie tylko poszerzył granice Polski, ale również przyczynił się do chrystianizacji kraju.

ZNACZENIE KORONACJI

Koronacja Bolesława Chrobrego, stanowiąca zwieńczenie jego trzydziestoletniego panowania, była nie tylko aktem symbolicznym, ale również przypieczętowała niezależność kraju i podniosła jego prestiż w Europie. Dzięki niej Polska stała się suwerennym, w średniowiecznym rozumieniu tego słowa, państwem. Akt ten miał ogromne znaczenie dla zakończenia konsolidacji i umacniania wczesnofeudalnego państwa polskiego.

Koronacja Bolesława Chrobrego miała też istotny wpływ dla stosunków wewnętrznych, gdyż stawał się on pomazańcem Bożym, co oznaczało faktyczne wyniesienie jego osoby ponad ogół społeczeństwa.

Historycy podkreślają, że od czasu koronacji Bolesława Chrobrego Polskę zaczęto opisywać jako królestwo, jednak godność monarsza jej władców ostatecznie utrzymała się dopiero po koronacji Władysława Łokietka w 1320 roku. W obecnym godle państwowym Rzeczypospolitej korona na głowie Orła Białego nawiązuje do pierwszej na ziemiach polskich koronacji, dokonanej tysiąc lat temu.

MIESZKO II LAMBERT – MŁODSZY SYN BOLESŁAWA

Drugim koronowanym władcą Polski (1025-1031) był przedstawiciel dynastii Piastów, syn Bolesława Chrobrego Mieszko II Lambert (990-1034). Ojciec wyznaczył go na swojego następcę. Koronacja Mieszka miała miejsce kilka miesięcy po śmierci Bolesława, 25 grudnia 1025 roku, w katedrze w Gnieźnie. Dokonał jej arcybiskup gnieźnieński Hipolit.

Rządy Mieszka były bardzo burzliwe. Musiał zmierzyć się z buntem wewnętrznym, najazdami zewnętrznymi oraz trudnościami w utrzymaniu dziedzictwa ojca.

Według historyków Mieszko II Lambert aktywnie uczestniczył w polityce niemieckiej i był dowódcą wojskowym podczas walk z niemieckim królem Henrykiem II. 30 stycznia 1018 roku w Budziszynie podpisał z nim traktat pokojowy. Był także emisariuszem Chrobrego na dworze królewskim w Pradze.

OBCHODY MILENIUM W 2025 ROKU

„Upamiętnienie wstąpienia na tron Bolesława Chrobrego oraz Mieszka II Lamberta jest wspomnieniem wszystkich tych, którzy skupieni wokół idei rodzącego się państwa polskiego, poświęcali czas, energię, a niekiedy i życie, byśmy dziś byli częścią dumnego grona krajów Europy z wielowiekową tradycją państwowości. Pielęgnowanie pamięci o początkach polskiej państwowości jest naszym obowiązkiem, to również świadectwo roli, jaką Polska odgrywała na świecie przez minione tysiąclecie” – informuje Sejm w uzasadnieniu ustanowienia roku 2025 Rokiem Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów Polski w Gnieźnie.

Z tej okazji w Polsce planowane są liczne wydarzenia historyczne, kulturalne i edukacyjne. W wielu miastach odbędą się rekonstrukcje historyczne, wystawy muzealne oraz koncerty poświęcone pierwszym koronowanym władcom Polski. Główne uroczystości zaplanowano w Gnieźnie, pierwszej stolicy Polski. Archidiecezja gnieźnieńska we współpracy z władzami państwowymi organizuje również wydarzenia o charakterze religijnym, podkreślające znaczenie chrześcijaństwa w budowie polskiej tożsamości narodowej.

DLACZEGO WARTO PAMIĘTAĆ?

Taka rocznica zdarza się raz na tysiąc lat i przypomina nam o naszych korzeniach, o determinacji władców, którzy zjednoczyli Polskę i uczynili ją suwerenną. Obchody milenium to doskonała okazja, by zastanowić się nad dziedzictwem historycznym i rolą Polski w Europie na przestrzeni wieków.

Niech rok 2025 stanie się rokiem refleksji i dumy z naszej historii – historii, która rozpoczęła się koronacją dwóch pierwszych królów Polski tysiąc lat temu.

Opr. redakcja

W tekście wykorzystano artykuł Macieja Replewicza

80 LAT TEMU WYZWOLONO AUSCHWITZ

– światowi przywódcy oddali hołd ofiarom

Uroczystości z okazji 80. rocznicy wyzwolenia Auschwitz-Birkenau z udziałem polskiej pary prezydenckiej, króla Wlk. Brytanii oraz prezydentów Ukrainy, Niemiec i Francji / Уроchистості з нагоди 80-ї річниці визволення Аушвіц-Біркенау за участю президентського подружжя Польщі, короля Великобританії, президентів України, Німеччини та Франції

27 stycznia w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau odbyły się uroczystości upamiętniające 80. rocznicę wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady z udziałem polskiej pary prezydenckiej oraz m.in. króla Wlk. Brytanii, prezydentów Ukrainy, Niemiec i Francji.

Obchody 80. rocznicy wyzwolenia Auschwitz-Birkenau zostały przeprowadzone przed historyczną Bramą Śmierci. Pod gigantycznym namiotem rabini, duchowni chrześcijańscy oraz przedstawiciel islamu modlili się, stojąc obok siebie.

Wydarzenie prezydent RP objął honorowym patronatem.

WYSTĄPIENIE ANDRZEJA DUDY

Uroczystości rozpoczęły się od złożenia przez prezydenta RP oraz byłych więźniów wieńców i świec przed Ścianą Śmierci na terenie Auschwitz I. Następnie Andrzej Duda wygłosił przemówienie.

„Obozy takie jak Auschwitz zostały zbudowane, by realizować zagładę narodu żydowskiego. Taki był zbrodniczy plan Hitlera, plan nazistowskich Niemców. Upamiętniamy tych wszystkich, którzy zostali pomordowani w czasie Holokaustu, także ponad trzy

miliony obywateli polskich narodowości żydowskiej, którzy zostali w czasie II wojny światowej zabici” – powiedział.

„My, Polacy, na których ziemi – okupowanej przez hitlerowców – Niemcy zbudowali ten obóz zagłady, jesteśmy dziś strażnikami pamięci. Kontynuujemy tę misję, którą przyjął na siebie dobrowolnie w czasie II wojny światowej rotmistrz Pilecki, który dał się tu zamknąć po to, by dać świadectwo, by stworzyć ruch oporu, żeby uciec jako żywy dowód tego, co tu się dzieje, żeby zanieść to świadectwo aliantom zachodnim, żeby zaświadczyć, co hitlerowscy Niemcy robią z podbitymi narodami na okupowanych przez siebie ziemiach” – dodał.

Jak podkreślił, „jako spadkobiercy rotmistrza Pileckiego sprawujemy pieczę nad tymi miejscami”.

„Polska dba o te miejsca, by pamięć nie zginęła, by nie

zagasła, by pamiętano i by przez tę pamięć nigdy więcej świat nie pozwolił na to, by doszło do tak dramatycznej katastrofy ludzkości” – zaznaczył Andrzej Duda.

GLÓWNE UROCZYSTOŚCI

Po południu odbyła się główna część obchodów upamiętniających 80. rocznicę wyzwolenia Auschwitz. W wydarzeniu wzięli udział prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą, a także ponad 60 delegacji państwowych i różnych instytucji, m.in. król Wlk. Brytanii Karol III, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski, prezydent Niemiec Frank-Walter Steinmeier oraz kanclerz Olaf Scholz, prezydent Francji Emmanuel Macron, premier Kanady Justin Trudeau oraz przewodnicząca Parlamentu Europejskiego Roberta Metsola. Jednak najważniejszymi gośćmi była grupa

około 50 ocalałych, byłych więźniów KL Auschwitz.

Czworo z nich zabrało głos podczas ceremonii. W swoich wypowiedziach byli więźniowie podkreślali znaczenie pamięci historycznej i konieczność edukowania przyszłych pokoleń o tragedii Holocaustu.

Między wystąpieniami zabrzmiały utwory czterech kompozytorów, więźniów Auschwitz: Simona Jamesa z Niemiec, Gideona Kleina z Czech, Józefa Kropińskiego oraz Szymona Laksa z Polski. Ich kompozycje wykonał kwartet klarnetowy.

Złożenie zniczy przed wagonem – symbolem tegorocznych uroczystości rocznicowych – przez przedstawicieli ocalałych, którym towarzyszyła młodzież, oraz wszystkich szefów delegacji państwowych, reprezentantów darczyńców z inicjatywy „Filary Pamięci” i opiekunów Miejsca Pamięci zakończyło uroczystości.

ZNACZENIE ROCZNICY

Obchody wyzwolenia Auschwitz mają na celu przypomnienie o tragicznych wydarzeniach, które miały miejsce podczas II wojny światowej. Po to, by nigdy nie zapomnieć o ogromie wyrządzonego zła, które przeczyło człowieczeństwu i prawdzie, które było zagrożeniem dla ludzkości. A także ku przestrodze – by nigdy podobne zbrodnie nie powtórzyły się w przyszłości.

Przywódcy podkreślali w swoich wystąpieniach konieczność przeciwdziałania nienawiści i pielęgnowania pamięci o ofiarach niemieckiego nazizmu. Jest to szczególnie ważne w kontekście wzrostu napięć międzynarodowych i rosnącej liczby incydentów antysemitycznych na świecie.

W 2005 roku Organizacja Narodów Zjednoczonych uchwaliła dzień 27 stycznia Międzynarodowym Dniem Pamięci o Ofiarach Holocaustu. Święto zostało

ustanowione, by podkreślić znaczenie miejsca i wagę symbolu, jakim dla całego świata jest byłý obóz, oraz by zachować pamięć o Żydach pomordowanych w czasie II wojny światowej.

Uroczystości upamiętniające 80. rocznicę wyzwolenia obozu były szeroko relacjonowane w mediach, a jego przekaz dotarł do milionów ludzi na całym świecie.

CZYM BYŁ AUSCHWITZ

Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady Auschwitz powstał w 1940 roku. Kompleks składał się z trzech części. Najpierw uruchomiono Auschwitz I (tzw. Stammlager – obóz macierzysty). Pierwszy transport więźniów – byli to polscy więźniowie polityczni – dotarł tam 14 czerwca 1940 roku. Składał się z 728 mężczyzn z więzienia w Tarnowie. W 1941 roku utworzono Auschwitz II-Birkenau, największy

z kompleksu, w latach 1942-1944 powstało ponad 40 podobołów – Auschwitz III.

W ciągu niespełna pięciu lat istnienia w obozie zginęło co najmniej 1,1 mln osób, głównie Żydów, z których większość – ok. 900 tys. – została zgładzona tuż po przywiezieniu, a także ok. 75 tys. Polaków, ok. 21 tys. Romów i Sinti, ok. 14 tys. jeńców sowieckich oraz przedstawiciele innych narodów, m.in. Czechów, Białorusinów, Jugosłowian, Francuzów, Niemców i Austriaków.

Wśród więźniów przeważali zwolennicy judaizmu, po nich najliczniejszą grupą byli katolicy, następnie chrześcijanie innych wyznań, świadkowie Jehowy, muzułmanie i buddyści.

Obóz Auschwitz-Birkenau wyzwolili żołnierze 100. Lwowskiej Dywizji Piechoty 60. Armii I Frontu Ukraińskiego.

Redakcji za Prezydent.pl

**Przejsie prezydenta RP oraz gości przez bramę główną obozu, zwaną „Arbeit macht frei” /
Прохід президента Республіки Польща та гостей крізь головні ворота табору з написом «Праця робить вільним»**

Andrzej Stanisław Stelmachowski
(28.01.1925 – 6.04.2009) /
Андрей Станіслав Стельмаховський
(28.01.1925 – 06.04.2009)

W 100. ROCZNICĘ URODZIN ANDRZEJA STELMACHOWSKIEGO – wspomnienie

Profesor Andrzej Stelmachowski, wybitny prawnik, polityk i społecznik, przez całe życie angażował się w sprawę Polonii. Jako założyciel i wieloletni prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” odegrał kluczową rolę w budowaniu relacji między Polską a Polakami mieszkającymi za granicą. Miałam zaszczyt znać go osobiście.

Moje pierwsze spotkanie z Profesorem miało miejsce pod koniec lat 90. w Domu Polonii w Pułtusk. Już wtedy uderzyła mnie jego serdeczność i autentyczne zainteresowanie losem Polaków na Wschodzie. Profesor Stelmachowski nie tylko słuchał naszych opowieści, ale także aktywnie wspierał inicjatywy mające na celu podtrzymywanie polskości na tych terenach. Często spotykaliśmy się w Pułtusk w Domu Polonii oraz w Warszawie podczas różnych uroczystości.

Pamiętam spotkanie w trakcie otwarcia Domu Polskiego w Żytomierzu. Byli obecni senatorowie RP, ambasador RP i konsul generalny RP w Kijowie, prezesi i działacze polscy. „Myślę – powiedział prof. Stelmachowski – że towarzyszyć będą temu Domowi te idee, o których mówił w swojej homilii ks. bp Purwiński: żeby miłość zspalała wszystkich, nawet tych, którzy się nie lubią na co dzień, i żeby nadzieja towarzyszyła wszystkim pracom tego Domu”. Ubolewał, że Dom Polski w Żytomierzu nie stał się prawdziwym domem Polaków.

W 2004 roku nasze drogi ponownie się skrzyżowały podczas szkoleń dla prezesów i liderów polonijnych na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Profesor zadał wtedy pytanie: „Czego potrzebują Polacy na Wschodzie?”. Odpowiedziałam, że wielu polskich prezesów, zwłaszcza z centralnej i wschodniej Ukrainy, nigdy nie miało okazji odwiedzić Polski. Zaledwie pół roku później, w grudniu, dzięki zaangażowaniu prof. Stelmachowskiego, zorganizowano szkolenie, na które do Domu Polonii w Pułtusk po raz pierwszy zaproszono wielu prezesów organizacji polskich z Ukrainy. Dzięki temu mogli nie tylko zdobyć wiedzę, ale także nawiązać bezpośredni kontakt z ojczyzną swoich przodków.

Profesor często zapraszał prezesów i działaczy polonijnych do udziału w wydarzeniach organizowanych przez „Wspólnotę Polską”. Dzięki jego zaangażowaniu organizowano kolonie dla dzieci polskiego pochodzenia, w których uczestniczyło wiele dzieci z Ukrainy. Te inicjatywy miały ogromne znaczenie dla społeczności polskiej na Ukrainie, umożliwiając najmłodszym poznanie ojczyzny swoich przodków oraz pogłębianie więzi z polską kulturą i tradycją.

Profesor Stelmachowski był człowiekiem wielkiej klasy, łączącym w sobie mądrość, empatię i determinację w działaniu. Jego odejście było ogromną stratą dla całej społeczności polonijnej. Delegacja Związku Polaków na Ukrainie z prezesem Stanisławem Kosteckim i za mną na czele uczestniczyła w jego ostatniej drodze, oddając hołd temu wybitnemu człowiekowi.

W tym roku obchodzimy 100. rocznicę urodzin Andrzeja Stelmachowskiego. Jego dziedzictwo i wkład w rozwój społeczności polonijnej pozostaną na zawsze w naszej pamięci. Był to człowiek, który nie tylko mówił o potrzebie wspierania Polaków za granicą, ale przede wszystkim działał na ich rzecz.

Profesorze, dziękujemy za wszystko, co dla nas zrobiłeś. Twoje dzieło żyje w naszych sercach i działaniach.

Wiktoria Laskowska

BIOGRAFIA

Andrzej Stelmachowski urodził się 28 stycznia 1925 roku w Poznaniu. Jego ojciec Bronisław walczył w powstaniu wielkopolskim. Po agresji sowieckiej na Polskę większość rodziny Stelmachowskich schroniła się na Litwie, gdzie w czerwcu 1940 roku Andrzej ukończył polskie gimnazjum w Kownie. Po aneksji Litwy przez ZSRS (15 czerwca 1940) dzięki wsparciu przyjaciół ojca rodzina uzyskała dokumenty umożliwiające wyjazd do Szwajcarii. Jednak pod wrażeniem klęski Francji (22 czerwca 1940) zdecydowała się wrócić do Warszawy. Zamieszkała w Pruszkowie, w domu dziadka Andrzeja.

W czasie okupacji młody Stelmachowski kontynuował naukę na tajnych kompletach szkoły średniej. W kwietniu 1943 roku złożył przysięgę żołnierza Armii Krajowej, przyjął pseudonim Jaźwiec. Ukończył podziemną podchorążówkę, jednak nie brał udziału w bezpośrednich walkach, czego później żałował. Po upadku powstania warszawskiego dom jego dziadka stał się schronieniem dla ok. 50 mieszkańców zniszczonej stolicy.

Podczas wojny rozpoczął studia prawnicze na tajnym Uniwersytecie Warszawskim, które ukończył w 1947 roku na Uniwersytecie Adama

Mickiewicza w Poznaniu. Równocześnie zdał egzamin sędziowski i przez kilka lat orzekał w sprawach cywilnych. W latach 1947-1950 pracował jako asystent na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego, następnie od 1950 do 1962 był wykładowcą na Uniwersytecie Warszawskim, a w latach 1962-1969 – na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1962 roku uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w 1973 – profesora zwyczajnego. Specjalizował się w prawie cywilnym i rolnym, opublikował ponad 160 książek, rozpraw i artykułów.

W 1973 roku wstąpił do Klubu Inteligencji Katolickiej, w 1987 roku został prezesem warszawskiego oddziału KIK. W 1980 roku podczas strajku w Stoczni Gdańskiej został doradcą Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, a następnie pełnił funkcję eksperta przy Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Jako ekspert prawa rolnego doradzał również NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”.

Po wprowadzeniu stanu wojennego nie został internowany, ale był wielokrotnie przesłuchiwany. W latach 1982-1985 przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu Kościelnej Fundacji na rzecz Rolnictwa. Wspierał plan pomocy dla polskich rolników. Odegrał ważną rolę w przygotowaniu obrad okrągłego stołu, prowadził m.in. poufne rozmowy z przedstawicielami władz komunistycznych.

W pierwszych częściowo wolnych wyborach parlamentarnych w czerwcu 1989 roku uzyskał mandat senatora. Został wybrany na pierwszego marszałka Senatu.

W latach 1991-1992 piastował tekę ministra edukacji narodowej w rządzie Jana Olszewskiego. W tym czasie do szkół wprowadzono nauczanie religii. Rozpoczął również proces wspierania polskich szkół na Litwie.

Od roku 1990 do 2008 obejmował stanowisko prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” zajmującego się sprawami Polonii. Do końca życia pełnił funkcję jego honorowego prezesa. Był zwolennikiem pomocy państwa w repatriacji Polaków z obszaru dawnego ZSRS. Wspierał uchwalenie ustawy o Karcie Polaka, która weszła w życie w roku 2008. Od lutego 2007 roku był doradcą ds. Polonii prezydenta Lecha Kaczyńskiego.

Andrzej Stelmachowski zmarł 6 kwietnia 2009 roku w Warszawie. Następnego dnia prezydent Lech Kaczyński podjął decyzję o odznaczeniu profesora Orderem Orła Białego. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

KONDOLENCJE

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci prof. Zygmunta Kolendy, wybitnego naukowca i wielkiego Przyjaciela Polonii, który odszedł 5 lutego 2025 roku.

Pragniemy złożyć najszersze kondolencje Rodzinie i Bliskim Pana Profesora.

W sercach Polonusów i Polaków mieszkających za granicą pozostanie jako człowiek mocno zaangażowany w sprawy Polonii, działający w wielu organizacjach, był m.in. członkiem Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, jako pomysłodawca bezcennych inicjatyw polonijnych.

Panie Profesorze, na zawsze pozostaniesz w naszej pamięci, a naszą powinnością jest wdzięczność i świadomość tego, co nam ofiarowałeś.

Odczuwamy ogromną stratę.
Żegnaj, Kochany Profesorze!

*W imieniu Kongresu Oświaty Polonijnej
Wiktorja Laskowska*

KONDOLENCJE

10 lutego 2025 roku w kaplicy Halpertów na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim w Warszawie odbyło się pożegnanie prof. Mariana Marka Drozdowskiego (1 lutego 1932 – 3 lutego 2025).

Złożono hołd nestorowi polskich biografów i historyków, wnikliwemu badaczowi, uznanemu warsawianinowi, wiernemu przyjacielowi dawnych Kresów, miłośnikowi poezji i muzyki. W dniu pogrzebu nad jego ukochaną Warszawą niebo jaśniało słoneczną światłością.

W ceremonii pożegnania uczestniczyło liczne grono przedstawicieli instytucji państwowych, miejskich (z Warszawy, Łasku, ze Stalowej Woli) i organizacji społecznych. Wieńce i wiązanki wypełniły przestrzeń kaplicy. Na białoczerwonych szarfach widniały słowa pamięci i uznania dla Mariana Marka Drozdowskiego, jedna z nich została podpisana przez prezydenta Polski Andrzeja Dudę.

Podczas ceremonii, po mszy świętej, wystąpili wysłannicy Łasku, Stalowej Woli, Harcerstwa Polskiego, Bractwa Kurkowego, Archikonfraterni Literackiej, Polskiej Fundacji Kościuszkowskiej oraz innych organizacji społecznych z Polski, a także z Białorusi, odczytano list kondolencyjny od prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego.

Składamy szczerze kondolencje żonie Marii oraz całej rodzinie.

Profesor Drozdowski pozostanie w naszej pamięci jako prawdziwy naukowiec, doradca, promotor, społecznik o umiejętnościach zjednywania ludzi oraz uczynny Człowiek o wielkim sercu.

*W imieniu Zarządu Żytomierskiego
Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie
Elwira Gilewicz*

MOJE WSPOMNIENIA O POCZĄTKACH ROZWOJU POLSKOŚCI NA UKRAINIE

**Uczestnicy Olimpiady Języka Polskiego i Literatury, siedziba Żytomierskiego Obwodowego Oddziału Związku Polaków w Żytomierzu, 1991 r. /
Учасники олімпіади з польської мови та літератури, офіс Житомирського обласного відділення Спільки поляків у Житомирі, 1991 р.**

**Lekcja języka polskiego prowadzona przez Wiktorię Rozbicką, Żytomierz, 1996 r. /
Вікторія Розбицька з учнями на уроці польської мови, Житомир, 1996 р.**

Nazywam się Wiktoria Rozbicka-Gołub. Od 1990 roku jestem członkiem Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Kiedy wstępowałam w szeregi organizacji, byłam jej najmłodszą członkinią – miałam zaledwie 15 lat. Nasza młodzieżowa grupa z zapałem uczyła się języka polskiego, marząc o studiach w Polsce.

Tworzyliśmy zgraną społeczność: wspólnie się uczyliśmy, uczestniczyliśmy w katechezach w katedrze pw. św. Zofii, organizowaliśmy wydarzenia kulturalne, śpiewaliśmy polskie kolędy oraz zgłębialiśmy historię i geografę Polski. Braliśmy również udział w olimpiadach języka polskiego organizowanych przez Konsulat RP w Kijowie oraz Związek Polaków w Żytomierzu.

Rok 1990 był czasem odradzania się polskości na Ukrainie [właśc. w Ukraińskiej SRS – red.]. Związek Polaków zajmował biuro przy ulicy Michajłowskiej w Żytomierzu tuż obok Ruchu Ludowego Ukrainy. Relacje między obiema organizacjami były serdeczne; nierzadko uczestniczyliśmy nawzajem w swoich uroczystościach. Idąc do siedziby Związku, często zatrzymywałam się przy drzwiach Ruchu i słuchałam ukraińskich piosenek rebeliantów, które bardzo mi się podobały.

Na nasze święta przychodzili również członkowie zespołu Wiklina z Uniwersytetu Pedagogicznego oraz Poleskich Sokołów. Wspólnie śpiewaliśmy piosenki, dzieliliśmy się posiłkami, a prezes naszego stowarzyszenia, pan Walenty Grabowski, częstował nas herbatą według własnej receptury. W organizacji aktywnie działali także panowie Aleksander Świącicki?, Roman Burawski, Tadeusz Reńkas, Franciszek Popławski, Józef Rozbicki – mój ojciec – oraz pani Ałła Lenartowicz. Wszyscy oni wspierali organizację olimpiad języka polskiego, wycieczek do Kijowa oraz wyposażenie naszego biura w niezbędne materiały i książki.

W 1991 roku znalazłam się w drugiej fali młodzieży wyjeżdżającej na studia do Polski. Wśród nas byli Jarosław Lenartowicz, obecnie lekarz w Polsce, Wiktor Gromnicki, który studiował politologię, Paweł Atawnow, Paweł Słowiński i Anna Gryszczuk. Większość z nich założyła rodziny w Polsce.

Z absolwentów uczelni polskich do kraju wróciłam wtedy tylko ja. Moje marzenie się spełniło. Wróciłam na Ukrainę, zgodnie z tym, co napisałam w swojej aplikacji: „Chcę wrócić po studiach i uczyć moich rodaków języka polskiego”. Od wielu lat pracuję jako nauczycielka języka polskiego i literatury. Początkowo w Szkole Średniej nr 17 w Żytomierzu, a od paru lat w Liceum nr 5 w Żytomierzu i w Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. I. J. Paderewskiego. Mając również dyplom filologii ukraińskiej, prowadzę także kursy wiedzy o Ukrainie.

Dzięki obecnej pani prezes Wiktorii Laskowskiej w Związku Polaków panuje ciepła, rodzinna atmosfera. Nawet w obliczu wojny, gdy potrzebna była pomoc dla naszych żołnierzy, pani Wiktoria dostarczała niezbędne leki, żywność oraz materiały do szycia ciepłych ubrań dla obrońców.

W imieniu tych, którym udało się pomóc, pragnę wyrazić serdeczne podziękowania. W tamtym czasie ta pomoc była nieoceniona.

Wiktoria Rozbicka-Gołub

**Uczczenie pamięci Jarosława Dąbrowskiego, autora planu powstania styczniowego /
Вшанування Ярослава Домбровського, автора військового плану Січневого повстання**

POLACY W ŻYTOMIERZU UCZCILILI POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH

22 stycznia minęła 162. rocznica wybuchu powstania styczniowego. Z tej okazji polska młodzież i członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie złożyli kwiaty oraz zapalili znicze w miejscach związanych z pamięcią o polskich bohaterach narodowych.

Główne uroczystości miały miejsce przy grobie Jana Paderewskiego, ważnej postaci związanej z polską historią. Jan Paderewski, najczęściej kojarzony jako ojciec wybitnego pianisty i polityka Ignacego Jana Paderewskiego, był zaangażowany w polski ruch niepodległościowy. Wziął udział w powstaniu styczniowym, dlatego dla potomnych jest symbolem walki o wolność Polski.

Członkowie ŻOZPU uczcili pamięć również innych bohaterów, którzy swoją działalnością wpisali się w dzieje zmagania Polaków o niepodległość: powstańca styczniowego Ksawerego Rucińskiego i Jarosława Dąbrowskiego, który wprawdzie nie zdążył wziąć udziału w zrywie – został aresztowany przed jego wybuchem – ale skonsolidował polską konspirację i opracował plan powstania.

Dąbrowski, znany z wybitnych zdolności wojskowych, swoją służbą i zaangażowaniem – w 1871 roku stał na czele wojsk Komuny Paryskiej – zyskał uznanie w Europie. Ksawery Ruciński z kolei zasłynął jako nieustraszony dowódca, który poświęcił życie dla wolności.

Podczas uroczystości obecni złożyli hołd wszystkim, którzy walczyli i oddali życie za niepodległość ojczyzny. Zapalone znicze symbolizowały pamięć, szacunek i kontynuację tradycji, która łączy Polaków zarówno w kraju, jak i za granicą.

Powstanie styczniowe, które wybuchło 22 stycznia 1863 roku, jest jednym z najważniejszych wydarzeń w historii Polski XIX wieku, pozostaje w pamięci jako dowód odwagi i determinacji Polaków w walce o wolność. Choć zakończyło się klęską, stało się przykładem bohaterstwa i patriotyzmu dla przyszłych pokoleń.

Dziś, dzięki takim inicjatywom jak ta w Żytomierzu, pamięć o bohaterach tamtych czasów jest wciąż żywa. Uroczystości były również okazją do podkreślenia więzi łączących Polaków na Ukrainie z ojczyzną. Polacy

w Żytomierzu nie tylko pielęgnują pamięć o swojej historii, ale także aktywnie uczestniczą w budowaniu mostów między Polską a Ukrainą, promując dialog, współpracę i wzajemne zrozumienie.

Warto zaznaczyć, że Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie stale opiekuje się polskimi grobami na Żytomierszczyźnie, zwłaszcza zabiega o postawienie pomników powstańców styczniowych oraz żołnierzy 1920 roku.

Wiktoria Laskowska

**Zapalono znicze przy grobie Jana Paderewskiego, uczestnika powstania styczniowego /
Поляки запалили свічки на могилі учасника Січневого повстання Яна Падеревського**

Fryderyk Chopin (ur. 22 lutego lub 1 marca 1810 r. w Żelazowej Woli, zm. 17 października 1849 r. w Paryżu) /
Фридерик Шопен (народився 22 лютого або 1 березня 1810 року в Желязовій Волі, помер 17 жовтня 1849 року в Парижі)

FRYDERYK CHOPIN –

najwybitniejszy polski kompozytor i pianista

Polski muzyk jest uznawany za jednego z najlepszych pianistów swoich czasów i jednego z najważniejszych polskich kompozytorów w historii. Nazywany poetą fortepianu, zdobył sławę jako wirtuoz i improwizator. Jego talent odkryto, gdy miał zaledwie kilka lat. Tworzył polonezy, mazurki, nokturny, scherza, ballady, etiudy, preludia, sonaty i koncerty.

Autograf najczęściej używany przez F. Chopina / Автограф – підпис, який найчастіше використовував Ф. Шопен

Rodem warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel

Cyprian Kamil Norwid

Fryderyk Chopin zapisał się w historii muzyki nie tylko Polski, ale i całego świata. Jego twórczość przetrwała próbę czasu i wciąż jest doceniana i wykonywana na prestiżowych scenach koncertowych. Słuchaczy urzeka niezwykłym połączeniem kojarzonego z polskością oryginalnego stylu muzycznego z uniwersalnymi wartościami sztuki.

Muzyka Chopina odgrywała też ważną rolę w kształtowaniu tożsamości narodowej Polaków. Stała się jednym z symboli niepodległej ojczyzny, nośnikiem patriotyzmu.

NARODZINY WIELKIEGO TALENTU

Fryderyk Chopin urodził się 1 marca (22 lutego?) 1810 roku w Żelazowej Woli w rodzinie o polskich i francuskich korzeniach – ojciec był spolonizowanym Francuzem, a także powstańcem kościuszkowskim. Matka zaszczerpiła w młodym Fryderyku miłość do ojczyzny, dbała o wychowanie w polskich tradycjach i wartościach, co miało wpływ na jego późniejszą twórczość.

Już od najmłodszych lat chłopiec przejawiał niezwykle talent muzyczny. W wieku sześciu lat rozpoczął naukę gry na fortepianie, a mając siedem zaczął komponować swoje pierwsze utwory. Jego geniusz szybko dostrzegli nauczyciele i znawcy muzyki, a Chopin zaczął występować na koncertach, zdobywając uznanie w Polsce. Słuchacze mówili o nim „drugi Mozart”.

CHOPIN JAKO PATRIOTA

W wieku 20 lat opuścił Polskę na zawsze, jednak nie rozstawał się z myślą o ukochanej ojczyźnie. Był mocno związany z kulturą i historią polską, co znajduje oddźwięk w jego muzyce.

Na emigracji zamieszkał w Paryżu. Choć większość dorosłego życia spędził na obczyźnie, nigdy nie zapomniał o swoich polskich korzeniach. W kompozycjach łączył narodowe i ludowe elementy polskiej tradycji, co szczególnie dochodziło do głosu w mazurkach i polonezach. W polonezach, najściślej związanych z narodowym nurtem twórczości Chopina,

**Rodzice: matka Justyna z Krzyżanowskich i ojciec Mikołaj Chopin (fot. Ambroży Mieroszewski; domena publiczna) /
Батьки: мати Юстина, уроджена Крижанівська, та батько Миколай Шопен (фото: Амброжи Меровшевський; у загальному доступі)**

**Dworek w Żelazowej Woli – miejsce urodzenia Fryderyka Chopina /
Місце народження Фридерика Шопена в Желязовій Волі**

**Warszawa, park Łazienkowski, pomnik Fryderyka Chopina /
Варшава, пам'ятник Фридеріку Шопену**

najsilniej słyhać jego patriotyczne uczucia. Muzyka genialnego kompozytora stanowiła dla Polaków w czasach zaborów źródło nadziei, jedności i siły.

KARIERA MIĘDZYNARODOWA

W Paryżu kariera Chopina nabrała tempa. Był gwiazdą paryskich salonów, uwielbianym i podziwianym przez tamtejsze elity. Po kilku latach porzucił ścieżkę wirtuoza na rzecz komponowania. Choć w tym czasie zaczął podupadać na zdrowiu, nie przestawał tworzyć. Jego muzyka, pełna liryzmu i subtelności, była wyrazem zarówno osobistego cierpienia, jak i głębokiej wrażliwości artystycznej.

W Paryżu poznał wielu wybitnych artystów, m.in. Franciszka Liszta, Hectora Berlioza, Eugène Delacroix, Felixa Mendelssohna, Adama Mickiewicza i Cypriana Kamila Norwida. Zaczął żyć życiem polskiej emigracji niepodległościowej. Nawiązał kontakt z Wielką Emigracją, zaprzyjaźnił się z księciem Adamem Czartoryskim i Delfiną Potocką.

Ostatni koncert dał w Londynie 16 listopada 1848 roku.

DZIEDZICTWO CHOPINA

Chopin zmarł 17 października 1849 roku w Paryżu, mając zaledwie 39 lat. Choć jego życie było krótkie, pozostawił po sobie ogromną spuściznę muzyczną, która wciąż zachwyca i fascynuje. Dziś jest uznawany za jednego z najwybitniejszych kompozytorów wszech czasów. Jego muzyka, pełna emocji, wirtuozerii i patriotyzmu, jest nadal żywa w sercach ludzi na całym świecie. Fryderyk Chopin stał się symbolem nie tylko polskiej kultury, ale i polskiego ducha narodowego.

NA UKRAINIE

Dla Polaków mieszkających na Ukrainie muzyka Chopina ma szczególne znaczenie. Jest nie tylko częścią polskiego dziedzictwa kulturowego, ale także symbolem trwałości polskości. Wspólne śpiewanie, wykonywanie jego utworów czy organizowanie koncertów poświęconych jego pamięci stanowi istotny element pielęgnowania polskiej kultury.

200-lecie urodzin Fryderyka Chopina było na Ukrainie szeroko obchodzone. Żytomierski Obwodowy Związek Polaków zorganizował Dni Kultury Polskiej wypełnione licznymi wydarzeniami artystycznymi, w tym koncertami chopinowskimi. Obchody miały miejsce w różnych miastach Żytomierszczyzny oraz w Kijowie, gdzie odbyły się wydarzenia muzyczne, które przyciągnęły uwagę zarówno Polaków, jak i Ukraińców. Muzyka Chopina połączyła oba narody.

Chopin na zawsze pozostanie jednym z najwybitniejszych polskich kompozytorów, którego twórczość przekracza granice czasu i przestrzeni, łącząc Polaków wszędzie tam, gdzie mieszkają. Jego muzyka nie przebrzmiała, lecz stanowi źródło inspiracji dla kolejnych pokoleń, które wciąż odnajdują w niej artystyczną doskonałość i głęboki, nieśmiertelny ładunek emocjonalny.

Wiktoria Laskowska

Burmistrz miasta i gminy Syców Łukasz Kuźmicki oraz konsul generalny RP w Irkucku Krzysztof Świderek zainaugurowali koncert charytatywny /
Бурмістр міста і гміни Сицув Лукаш Кузьміч та Генеральний консул РП в Іркутську Кишиштоф Свідерек урочисто відкрили благодійний концерт

Senator RP Stanisław Gogacz przedstawił ideę i historię akcji Polacy – Rodakom /
Сенатор РП Станіслав Гогач розповів про ідею та історію акції „Поляки-співвітчизникам”

Burmistrz Sycowa częstuje widzów tradycyjnym korowajem, przywiezionym z Ukrainy, symbolem gościnności i jedności /
Бурмістр Сицова обдаровує традиційним короваєм, привезеним з України, символом гостинності та єдності

Dmytro Łysenko z Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie podbił serca Dolnoślązaków /
Дмитро Лисенко з ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» підкорив серця жителів Нижньої Сілезії

KONCERT W SYCOWIE DLA RODAKÓW NA KRESACH

25 stycznia w Hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji odbył się XXII Ogólnopolski Koncert Charytatywny na Rzecz Pomocy Rodakom na Wschodzie. Wszystkie pieniądze zebrane w trakcie wydarzenia zostaną przekazane dla Polaków mieszkających na terenie Ukrainy.

Koncert, który stał się już tradycją, przyciągnął licznych słuchaczy. Widownię szczelnie wypełnili sympatycy kultury kresowej, przedstawiciele środowisk zaangażowanych w działania na rzecz Polonii. Na scenie zaś wystąpiły polskie zespoły ze wschodu i lokalni artyści. Impreza odbyła się w atmosferze pełnej serdeczności i solidarności z rodakami zza wschodniej granicy.

MUZYKA I SOLIDARNOŚĆ

Koncert otworzył występ uczniów i nauczycieli Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego w Sycowie. Po nich na scenie pojawiły się Oleśnicki Chór Kameralny Appassionata oraz Chór Campanella. W ich wykonaniu publiczność wysłuchała m.in. dwóch kolęd na instrumentach smyczkowych, pieśni „Dzień dobry, biały ptaku” i „Polsko moja”, która została uznana za hymn koncertu, „Boże Narodzenie i „Dwa serduszka”.

Serca publiczności podbiły zespoły z Domu Polskiego w Barze: Dziecięcy Zespół Taneczno-Folklorystyczny „Aksamitki” i Chór Dziecięco-Młodzieżowy „Młode Liście” oraz Dmytro Łysenko z Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, który zaśpiewał trzy ballady patriotyczne. Aksamitki zaprezentowały najpiękniejsze tańce narodowe, a Młode Liście muzykę ludową, patriotyczną i sakralną.

Kolejnym gościem ze wschodu był zespół wokально-instrumentalny „Wspólna Wędrówka” z Mińska, złożony z Polaków z Białorusi i Ukrainy. Zespół jest laureatem wielu międzynarodowych festiwali, a w tym roku obchodzi jubileusz 20-lecia – jego pierwszy występ odbył się właśnie w Sycowie.

Na zakończenie wydarzenia zespół Pectus zaprezentował koncert najpiękniejszych polskich kolęd i pastorałek. Zebrani wysłuchali m.in. „Bracia patrzcie jeno”, „Wśród nocnej ciszy” oraz „Mizerna cicha”.

CEL I ZNACZENIE INICJATYWY

Podczas koncertu trwała zbiórka pieniędzy. Zebrane środki zostaną przeznaczone na wsparcie Polaków mieszkających na terenie Ukrainy.

Grażyna Orłowska-Sondej wraz z ekipą TV dokumentuje życie Rodaków na dawnych Kresach Wschodnich, przybliża polskie dziedzictwo kulturowe oraz angażuje się w niesienie pomocy Polakom na Ukrainie / Гражина Орловська-Сондей (третя ліворуч) разом з телевізійною командою документує життя співвітчизників на колишніх Східних Кресах, презентує польську культурну спадщину та займається допомогою полякам в Україні

Po koncercie odbyło się spotkanie opłatkowe, które było okazją do złożenia sobie życzeń / Після концерту відбулася оплаткова зустріч, на якій можна було обмінятися побажаннями

Wspólna modlitwa i przyjacielskie rozmowy stały się ważnymi elementami corocznych koncertów charytatywnych. Senator RP Stanisław Gogacz podczas spotkania opłatkowego w Sycowie / Спільна молитва і роздуми стали важливими моментами цього урочистого вечора. Сенатор РП Станіслав Гогач під час облаткової зустрічі в Сичові

Wydarzenie organizowane od 22 lat ma na celu nie tylko zbieranie funduszy na rzecz rodaków na wschodzie. Jest okazją do podtrzymania więzi z osobami polskiego pochodzenia, którzy mimo trudnych warunków wciąż pielęgnują kulturę, język i tradycje przodków. A także do przypomnienia o wspólnych korzeniach i wartościach, jakie łączą Polaków na całym świecie.

Dzięki wsparciu organizatorów, darczyńców oraz zaangażowaniu licznych instytucji możliwe jest niesienie pomocy tym, którzy wciąż z dumą przyznają się do polskich korzeni. Wydarzenie to nie tylko przypomniło o znaczeniu wspólnoty, ale również o odpowiedzialności za drugiego człowieka.

26 stycznia w kościele Świętych Apostołów Piotra i Pawła odbyła się uroczysta msza święta w intencji ojczyzny. Liturgii przewodniczył biskup pomocniczy diecezji kaliskiej Łukasz Buzun w koncelebrze z biskupem kamienieckim Leonem Dubrawskim, który wygłosił homilię, i proboszczem parafii św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Sycowie ks. Rafałem Kopisem. Po mszy przy pomniku św. Jana Pawła II bp Buzun odmówił modlitwę do świętego, złożono kwiaty i zaśpiewano kolędy.

GOŚCIE HONOROWI I WSPARCIE INSTYTUCJI

W wydarzeniu wzięli udział znamienici goście honorowi, którzy swoją obecnością podkreślili znaczenie inicjatywy. Burmistrz miasta i gminy Syców Łukasz Kuźmich w swoim wystąpieniu zauważył, że solidarność z Polonią jest nie tylko obowiązkiem, ale także wyrazem wdzięczności za ich niezłomność i miłość do ojczyzny. Konsul generalny RP w Irkucku Krzysztof Świderek dodał, że dzięki takim wydarzeniom możemy wzmacniać relacje i realnie pomagać naszym rodakom.

Obecni byli również senator RP Stanisław Gogacz, znany z działalności na rzecz Polonii, poseł Tadeusz Samborski, zaangażowany w promocję kultury polskiej, oraz Grażyna Orłowska-Sondej z TVP Polonia, która od lat wspiera projekty mające na celu budowanie więzi z Polakami poza granicami kraju. Znacząca była obecność bp. Leona Dubrawskiego, duchowego przewodnika Polaków na Ukrainie, oraz prezes Kongresu Oświaty Polonijnej Wiktorii Laskowskiej, prezes Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie Elżbiety Korowieckiej i dyrektor Domu Polskiego w Kijowie Marii Siwko. Dwie ostatnie panie przywiozły wypieczone na Ukrainie chleby, którymi tradycyjnie podzielono się z publicznością.

Wydarzenie objęte zostało honorowym patronatem wicemarszałka Sejmu Piotra Zgorzelskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Bożeny Żelazowskiej, posła na Sejm Tadeusza Samborskiego, wojewody dolnośląskiej Anny Ząbskiej, marszałka województwa dolnośląskiego Pawła Gancarza oraz starosty oleśnickiej Wioletty Efinowicz.

Organizatorem koncertu był burmistrz Łukasz Kuźmich oraz konsul Krzysztof Świderek. Projekt jest współfinansowany z budżetu samorządu województwa dolnośląskiego, starostwa oleśnickiego oraz wspierany przez Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu.

Halina Dowbysz i Iryna Nowojewa (duet Anima) podczas występu na festiwalu w Będzinie / Галина Довбиш та Ірина Новочева, дуєт Anima, під час виступу на фестивалі в Бєдзіні

FESTIWAL „KOŁĘDNICY Z ŻYTOMIERZA” PO RAZ 14.

To coroczne wydarzenie kulturalne organizowane przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie i prezydenta Bytomia od 2010 roku promuje na Śląsku polskie i ukraińskie tradycje kolędnicze. W tym roku miało wyjątkowy charakter.

Anastazja Dunajewska na Międzynarodowym Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie otrzymała wyróżnienie w kategorii: soliści – dzieci młodsze / Анастасія Дунаєвська отримала відзнаку в категорії: солісти – діти молодшого віку

Wzruszający występ „Kolędników z Żytomierza” podbił serca bytomian / Зворушливий виступ „Колядників з Житомира” підкорив серця жителів Битоміа

Jak co roku pobyt kolędników z Żytomierszczyzny miał miejsce w styczniu. Wśród wykonawców znalazły się zwyciężczynie 19. Ogólnoukraińskiego Festiwalu „Polska Kolęda na Żytomierszczyźnie”: Halina Dowbysz i Iryna Nowojewa, czyli duet Anima, oraz Anastazja Dunajewska z Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Festiwal jest pierwszym etapem Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie, jednym z największych tego typu wydarzeń w Europie. Wokalistki zaśpiewały również w partnerskim Bytomiu.

WYSTĘP W BĘDZINIE

Przesłuchania finałowe oraz koncert inauguracyjny i galowy odbywały się w hali widowiskowo-sportowej Będzin Arena. Anastazja Dunajewska startowała w kategorii soliści - dzieci młodsze i otrzymała wyróżnienie, Halina Dowbysz i Iryna Nowojewa zaprezentowały się w kategorii duety. Występ przed szeroką międzynarodową publicznością był okazją do pokazania bogactwa polskiego i ukraińskiego repertuaru kolędniczego, a także do spotkania z wykonawcami z różnych zakątków świata.

Tegoroczną 31. edycję festiwalu w Będzinie otworzyli utalentowani artyści, jednak zabrakło Orkiestry Wojskowej Żytomierskiego Instytutu Wojskowego im. Sergija Korolowa, która miała wziąć udział w wydarzeniu i uświetnić jego inaugurację. Orkiestra, będąca laureatem Grand Prix poprzedniej edycji festiwalu, nie otrzymała oficjalnego zaproszenia ze strony Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, co uniemożliwiło jej występ.

KOŁĘDOWANIE W BYTOMIU

Występ Kolędników z Żytomierza odbył się w Centrum Edukacyjno-Kulturalnym przy kościele św. Jacka w Rozbarku. Artyści zaprezentowali bogaty repertuar polskich i ukraińskich kolęd oraz pastorałek. Wystąpiły Anastazja Dunajewska, Halina Dowbysz i Iryna Nowojewa oraz Katarzyna Bakalczuk, których interpretacje tradycyjnych pieśni bożonarodzeniowych dostarczyły publiczności wielu wzruszeń.

Koncert poprowadziła Wiktoria Laskowska. Przy okazji przybliżyła trudną sytuację Polaków na Ukrainie, codzienne wyzwania, z jakimi muszą się borykać, oraz podziękowała narodowi polskiemu i mieszkańcom Bytomia za wsparcie. Wydarzenie zgromadziło licznych miłośników świątecznej muzyki, którzy mogli poczuć urok kolędniczego obrzędu, przenoszącego ich w świat dawnych tradycji. Koncert podkreślił znaczenie projektu dla pielęgnowania i promowania wspólnego dziedzictwa kulturowego.

ŁĄCZNIK KULTUR

„Kolędnicy z Żytomierza” to coroczne wydarzenie kulturalne, które od 2010 roku promuje polskie i ukraińskie tradycje kolędnicze. Organizowane przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz wspierane przez samorządy lokalne w Śląsku, stało się ważnym elementem współpracy kulturalnej między Ukrainą i Polską. XIV edycja „Kolędników z Żytomierza” potwierdziła, że tradycje kolędnicze mają niezwykłą siłę – nie tylko łączą ludzi, ale także pozwalają podtrzymywać polskie i ukraińskie dziedzictwo kulturowe, niezależnie od miejsca i okoliczności.

Katarzyna Bakalczuk

Trzej Królowie symbolizujący trzy kontynenty: Europę, Azję i Afrykę pokłonili się Dzieciątku / Немовляти еклонилися Три Королі, що символізують три континенти: Європу, Азію та Африку

DWA MILIONY OSÓB NA ORSZAKACH TRZECH KRÓLI W POLSCE

Uroczyste pochody w święto Objawienia Pańskiego przeszły ulicami aż 905 miejscowości – o 25 więcej niż przed rokiem. Ludzie też stawili się znacznie liczniej. W samej Warszawie uczestników było ok. 50 tys. To ogromny sukces i wielka manifestacja wiary.

Uczestnicy Orszaku Trzech Króli to przedstawiciele różnych pokoleń, wspólnie tworzą niezapomnianą atmosferę świątecznej tradycji / Учасники ходи Трьох Королів – представники різних поколінь, котрі разом створюють незабутню атмосферу святкової традиції

Orszaki Trzech Króli, czyli uliczne jaśółka, organizowane na ulicach wielu miejscowości w Polsce, odbyły się także w innych krajach w Europie, Ameryce, Azji i Afryce. Specjalne przesłanie do uczestników orszaków przekazał Ojciec Święty Franciszek.

PAPIEŻ: DAJECIE ŚWIADECTWO WIARY

Uczestników Orszaku Trzech Króli w Polsce pozdrowił papież Franciszek. „Przekazuję moje pozdrowienia dla uczestników wielkiego Orszaku Trzech Króli w Polsce, którzy poprzez tę inicjatywę dają świadectwo wiary w kościołach i na ulicach Warszawy i wielu polskich miast, a także za granicą, również tu, w Rzymie! Pozdrawiam wszystkich Polaków!” – powiedział Ojciec Święty w uroczystość Epifanii.

W POLSCE I NA 4 KONTYMENTACH

Wielobarwne korowody nawiązujące do ewangelicznego pokłonu magów ze Wschodu oddanego nowo narodzonego Chrystusowi organizowane są w polskich miejscowościach od 17 lat. W tym roku odbyły się w rekordowej liczbie 905 miast. Ponadto organizowane były też za granicą, m.in. we Włoszech, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Francji, USA, Wenezueli, na Kubie, w Kamerunie, Czadzie, Nigerii, Rwandzie, a także w Kazachstanie.

OTWARTY NA WSZYSTKICH

Orszaki są otwarte dla wszystkich, także dla osób niezwiązanych z Kościołem. Dlatego cieszą się ogromną popularnością. Angażują się w nie parafie i szkoły. Agnieszka Steć, dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Prostyńi we wschodniej Polsce, powiedziała Vatican News, że cała społeczność

miasteczka uczestniczy w pochodzie. „Dla mnie to ogromna radość, że dzieci uczestniczą w orszaku z całymi rodzinami, razem z rodzicami śpiewają, cieszą się, śmieją. To jest wspaniałe”.

Jak mówi Vatican News Piotr Gierzych, główny organizator orszaków, w tym roku w wydarzeniu wzięło udział łącznie około 2 mln osób w 905 miejscowościach w Polsce. To rekordowa liczba – o 25 miast więcej niż w roku 2024. W samej Warszawie uczestników było ok. 50 tys.

TRADYCJA OD 2009 ROKU

„Tak tłumne uczestnictwo w tym wydarzeniu pokazuje, jak bardzo potrzebujemy przeżycia tego święta w Polsce i poza Polską” – powiedział Vatican News metropolita warszawski abp Adrian Galbas. „Wyraża to istotę tego święta, że wszyscy chcemy przyjść do Chrystusa po to, żeby mu się pokłonić, a ten pokłon nas nie upokarza, ale przeciwnie – uwzniośla”.

Orszak Trzech Króli organizowany jest w Polsce rokrocznie od 2009 roku. Najpierw przeszedł ulicami Warszawy, potem stał się powszechnym wydarzeniem w całym kraju. W barwnych pochodach odbywających się w centrach miast i małych miejscowości uczestniczą dzieci i dorośli. Są przebrani za ewangeliczne postacie okresu Bożego Narodzenia, Mędrców ze Wschodu, św. Józefa i Maryję, pastuszków, anioły czy diabły. Maszerują ze śpiewem kolęd i pastorałek, tradycyjnych pieśni bożonarodzeniowych. Rozdają uczestnikom papierowe korony. Zmierzają do symbolicznej stajenki z nowonarodzonym Jezusem. Kulminacyjnym punktem jest pokłon Dzieciątku oraz wspólne śpiewanie kolęd.

Vatican News
FOTO: Janusz Mazurek

Konferencja „Głos seniora Polaków za granicą” to inspirujące obrady, pełne cennych dyskusji i refleksji / Конференція «Голос літніх поляків за кордоном» – це надихаючі засідання, сповнені цінних дискусій і роздумів

Warsztaty muzyczne dla seniorów prowadzone przez artystów pozostaną w pamięci uczestników / Музичні майстер-класи, проведені митцями, запам'ятаються учасникам

KONFERENCJA „GŁOS SENIORA POLAKÓW ZA GRANICĄ”

Prezentacje ekspertów, wykłady, panele dyskusyjne, pokaz mody Stylowi Seniorzy – tak wyglądał program konferencji, która odbyła się 25 listopada 2024 roku w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie.

W wydarzeniu uczestniczyło blisko 130 osób z Polski i z zagranicy.

Jakie wyzwania stoją przed seniorami mieszkającymi w Polsce i poza jej granicami? Jak skutecznie wspierać Polonię w budowaniu więzi z ojczyzną? – na te pytania próbowali odpowiedzieć uczestnicy konferencji „Głos Seniora Polaków za granicą: współczesne wyzwania i perspektywy w aspekcie polityki senioralnej”.

Wśród audytorium znaleźli się przedstawiciele organizacji, również seniorskich, z Austrii, Białorusi, Ukrainy, Litwy, Rumunii, Mołdawii, Wielkiej Brytanii, Australii, USA oraz reprezentanci 39 samorządów zrzeszonych w ramach Programu Gmina Przyjazna Seniorom. Z Żytomierza przybyła reprezentacja Uniwersytetu Trzeciego Wieku działającego przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie.

Głównym celem konferencji była wymiana doświadczeń, omówienie aktualnych potrzeb polonijnych seniorów oraz wspólne poszukiwanie rozwiązań

wspierających osoby starsze mieszkające poza granicami Polski. Konferencja była również okazją do nawiązania współpracy między organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz seniorów.

W trakcie konferencji odbyły się panele dyskusyjne, warsztaty tematyczne oraz sesje plenarne. Największe zainteresowanie wzbudziły panele poświęcone zdrowiu psychicznemu i fizycznemu seniorów, działalności edukacyjnej oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu. Ekspertsi podkreślali, że pandemia COVID-19 uwydatniła potrzebę wsparcia seniorów w zakresie kompetencji cyfrowych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w programach szkoleniowych omawianych podczas konferencji.

Szczególnym problemem jest rosnące zapotrzebowanie na opiekę nad ludźmi starszymi w związku z tendencją do zwiększania się liczby takich osób w całej Europie, a zwłaszcza w Polsce. Duże

ZAPRASZAMY 2025

XII MIĘDZYNARODOWE
SENIORALIA
W KRAKOWIE

13 czerwca 2025

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

09:00 - 10:00 | Msza Święta w Bazylice Mariackiej.
10:00 - 11:00 | Przemarsz „SENIOR MA MOC” z Kościoła Mariackiego do Parku Jordana.
11:00 - 19:00 | Oficjalne otwarcie, występy artystyczne, koncerty, bezpłatne wykłady i badania, występ gwiazdy wydarzenia Andrzeja Rybińskiego, Pokaz Mody Stylowych Seniorów.
19:00 - 21:00 | Międzypokoleniówka z DJ Wiką.

ORGANIZATORZY:

GMINA PRZYJAZNA SENIOROM
GŁOS SENIORA
KARTA SENIORA
MANKO
MIRIS

Park im. Henryka Jordana w Krakowie

12 429 37 28
kontakt@manko.pl

WIECEJ INFORMACJI NA: WWW.GLOSSENIORA.PL

zainteresowanie wzbudziła również prezentacja raportu o sytuacji polonijnych seniorów na świecie, który uwydatnił najważniejsze wyzwania i dobre praktyki dotyczące wsparcia seniorów.

Raport przygotowany przez Instytut Polonijny Uniwersytetu Jagiellońskiego wskazał na ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej, problemy z komunikacją oraz barierę językową, która dotyka zwłaszcza seniorów mieszkających w krajach anglojęzycznych. Zidentyfikował także dobre praktyki, w tym inicjatywy kulturalne, grupy wsparcia oraz programy edukacyjne realizowane przez polonijne organizacje pozarządowe.

Konferencja „Głos seniora Polaków za granicą” pokazała, że potrzeby polonijnych seniorów są złożone i wymagają skoordynowanych działań różnych podmiotów. Uczestnicy podkreślali, że dzięki tego rodzaju wydarzeniom wzrasta świadomość problemów osób w podeszłym wieku mieszkających za granicą oraz łatwiej jest nawiązać współpracę na poziomie międzynarodowym. A wnioskowane działania mogą być wskazówką dla polskich instytucji, jak skuteczniej wspierać Polonię na całym świecie, by seniorzy mieli lepsze warunki do życia i rozwoju.

Ciekawie było dowiedzieć się, jak w Polsce i innych krajach walczy się z samotnością seniorów i jakie działania są podejmowane. Sama konferencja była przykładem takich wydarzeń. Wykłady i dyskusje zostały uzupełnione o część artystyczną. Dla uczestników przygotowano pokaz mody odblaskowej Stylowych Seniorów pt. „Bezpiecznie, stylowo, odblaskowo” oraz koncert w wykonaniu Duo Performance, czyli Moniki Biedermann-Pers i Piotra Karzełka.

Projekt Konferencja „Głos seniora Polaków za granicą” finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – wydarzenia i inicjatywy polonijne” został zrealizowany przez Stowarzyszenie MANKO – Głos Seniora z Krakowa. Partnerem konferencji był Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie i Stowarzyszenie „Kongres Oświaty Polonijnej”.

Ludmiła Pawłowska

SPOTKANIE NOWOROCZNE UNIwersYTETU TRZECIEGO WIEKU

Członkowie żytomierskiego UTW rozpoczęli 2025 rok w atmosferze pełnej serdeczności i kultywując polskie tradycje. W wydarzeniu uczestniczyli seniorzy, członkowie organizacji oraz goście, którzy wspólnie celebrowali wyjątkowy czas.

Głównym punktem spotkania było tradycyjne dzielenie się opłatkiem – gest, który symbolizuje pojednanie i przebaczenie, życzliwość i wspólnotę. Słowa pełne ciepła, życzeń zdrowia i wszelkiej pomyślności w Nowym Roku rozbrzmiewały w całej sali, przypominając wszystkim o sile polskiej tradycji, która łączy ludzi niezależnie od tego, gdzie mieszkają.

Nie zabrakło polskich kolęd, które swoim pięknem i głębokim przesłaniem wypełniły serca zebranych. Wspólne śpiewanie takich pieśni jak „Cicha noc”, „Lulajże Jezuniu” czy „Bóg się rodzi” pozwoliło uczestnikom przenieść się do czasów dzieciństwa i przypomnieć sobie wyjątkowy klimat polskich świąt Bożego Narodzenia.

Członków Uniwersytetu Trzeciego Wiek powitała prezes Kongresu Oświaty Polonijnej Wiktoria Laskowska. W swoim przemówieniu złożyła życzenia noworoczne. Wszystkim obecnym życzyła zdrowia, pomyślności i inspiracji do dalszej działalności. Wyraziła również głęboką wdzięczność za zaangażowanie

i pracę na rzecz innych seniorów, podkreślając, że odgrywają ważną i niezastąpioną rolę w życiu polskiej społeczności.

Dla uczestników spotkania przygotowano także słodki stół, przy którym prowadzono rozmowy, wymieniano się doświadczeniami. Domowe wypieki, aromatyczna herbata i atmosfera sprzyjająca nawiązywaniu relacji sprawiły, że każdy mógł poczuć się jak w rodzinie.

Uniwersytet Trzeciego Wiek w Żytomierzu od lat dba o kultywowanie polskich tradycji i polskiej kultury wśród seniorów. Spotkania takie jak noworoczne są nie tylko okazją do wspólnego świętowania, ale także do wzmacniania więzi i budowania poczucia wspólnoty. Niech ten nowy rok przyniesie wszystkim członkom UTW wiele radości, zdrowia oraz kolejnych inspirujących spotkań, które będą podtrzymywać ducha polskości w sercach uczestników!

Maria Piwowska

Noworoczne spotkanie członków Zarządu Uniwersytetu Trzeciego Wiek w Żytomierzu /
Новорічна зустріч членів Правління Університету третього віку в Житомирі /

Wiktoria Zagórska-Antoniuk przedstawiła działalność Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie / Вікторія Загурська-Антонюк презентувала діяльність ГО «Житомирська обласна Спілка поляків в Україні»

ŻYTOMIERSZCZYZNA ŚWIĘTOWAŁA MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

21 lutego w Domu Kultury Ukraińskiej w Żytomierzu odbyły się uroczyste obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli mniejszości narodowych, którzy dzielili się swoim dziedzictwem językowym, ukazując bogactwo i unikalność każdej kultury.

Czesi wołyńscy zaprezentowali urocze ludowe piosenki, a ich piękne tradycyjne stroje dodatkowo upiększyły występ, nadając mu niezapomniany folklorystyczny akcent / Волинські чехи заспівали свої народні пісні, а чудові традиційні чеські костюми додатково прикрасили виступ, надаючи йому неповторного фольклорного характеру

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele społeczności narodowych zamieszkujących obwód żytomierski: Niemcy, Czesi, Romowie, Azerowie i Polacy. Rozbrzmiewające w sali języki polski, czeski, romski, niemiecki i azerski stworzyły niepowtarzalną symfonię dialogu międzykulturowego. Polską społeczność reprezentował Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie. Jego przedstawiciele przybliżyli uczestnikom piękno literatury i sztuki polskiej.

JĘZYK – CZĘŚĆ TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ

Uczestnicy wydarzenia nie tylko prezentowali utwory, wiersze i piosenki w swoich językach ojczystych, ale także rozmawiali o znaczeniu zachowania różnorodności językowej na Ukrainie. Wybrzmiały „Sonety krymskie” Adama Mickiewicza i pieśń „Uwierz, Polsko!” w języku polskim, poezja Heinricha Heinego w tłumaczeniu Łesi Ukrainki, hymn Ukrainy w języku romskim, „Testament” Tarasa Szewczenki po czesku – wszystko to było wyrazem przekonania, że język jest nie tylko środkiem komunikacji, lecz także kluczowym elementem tożsamości każdego narodu.

Podczas spotkania rozmawiano również na temat ochrony dziedzictwa językowego i rozwoju kultur narodowych. Uczestnicy zgodnie podkreślali, że popularyzacja inicjatyw językowych, organizacja projektów edukacyjnych i wydarzeń kulturalnych sprzyja harmonijnemu rozwojowi społeczeństwa i wzajemnemu zrozumieniu między narodami.

Uzupełnieniem wydarzenia była wystawa książek i ilustracji, którą przygotowali przedstawiciele mniejszości narodowych. Prezentowała unikatowe publikacje w językach ojczystych. Książki, które świadczą o bogactwie i głębi dziedzictwa kulturowego różnych narodów, są kolejnym symbolem jedności w różnorodności.

WKŁAD SPOŁECZNOŚCI POLSKIEJ W ROZWÓJ EDUKACJI

Szczególną uwagę podczas wydarzenia przyciągnął referat członka Zarządu ŻOZPU prof. Wiktorii

Zagórskiej-Antoniuk na temat działalności Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie i jego roli w odrodzeniu języka i edukacji polskiej na Żytomierszczyźnie. ŻOZPU odgrywa kluczową rolę we wspieraniu polskiej społeczności, zapewniając możliwość nauki języka polskiego i popularyzację kultury polskiej.

Dzięki działalności organizacji w szkołach na Żytomierszczyźnie funkcjonują klasy i prowadzone są fakultety języka polskiego, organizowane są konkursy językowe, olimpiady oraz wydarzenia kulturalne. Uczniowie Polskiej Sobotnio-Niedzielnej Szkoły im. Ignacego Jana Paderewskiego osiągają znaczące sukcesy w nauce. Wielokrotnie zdobywali pierwsze miejsca w olimpiadach języka polskiego zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce, co świadczy o ich oddaniu kulturze przodków oraz wysokim poziomie przygotowania.

Ponadto ŻOZPU aktywnie działa w zakresie polskojęzycznej edukacji medialnej, wydając czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny” oraz tworząc audycję „Polacy Żytomierszczyzny”. To przyczynia się do upowszechniania informacji o życiu polskiej mniejszości, jej tradycjach i podejmowanych inicjatywach.

JEDNOŚĆ W RÓŻNORODNOŚCI

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego na Żytomierszczyźnie po raz kolejny udowodnił, że język to nie tylko narzędzie komunikacji, ale także most łączący pokolenia, kultury i narody. Każda społeczność etniczna wnosi swój niepowtarzalny wkład do kultury ukraińskiej, tworząc mozaikę tradycji, zwyczajów i języków. Natomiast współistnienie wielu języków na jednym obszarze sprzyja wzajemnemu poszanowaniu ich użytkowników.

Wspieranie różnorodności językowej, rozwój edukacji oraz promocja dialogu międzykulturowego to klucz do harmonijnej przyszłości naszego społeczeństwa, w którym każdy naród zachowuje swoją wyjątkowość, a jednocześnie pozostaje częścią wspólnoty.

Wiktoria Laskowska

Andrij Martynzon uczeń Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I. J. Paderewskiego został zwycięzcą Ogólnoukraińskiej Olimpiady Języka Polskiego / Андрій Мартинзон, учень Польської суботньо-недільної школи ім. І. Я. Падеревського, став переможцем Всеукраїнської олімпіади з польської мови

STYPENDIUM PREZYDENTA UKRAINY DLA UCZNIA SZKOŁY ŻOZPU

Andrij Martynzon, uczeń X klasy uczęszczający do Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie, został doceniony za zwycięstwo w Ogólnoukraińskiej Olimpiadzie Języka Polskiego.

Oprócz prestiżowego stypendium Andrij Martynzon otrzymał także nagrodę prezydenta Ukrainy. To dla niego ogromny zaszczyt i docenienie wiedzy, wytrwałości oraz pasji do polskiej kultury.

Wyjątkowe osiągnięcie Andrija Martynzona podkreśla znaczenie nauki języka polskiego wśród młodzieży na Ukrainie. Znajomość polskiego otwiera przed młodymi ludźmi nowe perspektywy edukacyjne i zawodowe, umożliwiając im studiowanie w Polsce oraz uczestnictwo w programach wymiany międzynarodowej. Ponadto, nauka języka polskiego przyczynia się do lepszego zrozumienia wspólnej historii i kultury obu narodów, wzmacniając więzi między Polską a Ukrainą.

Warto przy tym zauważyć, że popularność kursów polskiego na Ukrainie systematycznie rośnie. Wielu uczniów decyduje się na naukę tego języka, dostrzegając w tym szansę na rozwój osobisty i zawodowy.

Gratulujemy Andrijowi wspaniałego sukcesu i życzymy mu dalszych osiągnięć w nauce oraz realizacji wszystkich ambitnych planów.

zożpu.org

SŁOWA MAJĄ MOC – BUDUJĄ LUB NISZCZĄ NASZĄ RZECZYWISTOŚĆ

Słowa są jak wiatr – niewidzialne, a jednak zdolne do kształtowania świata wokół nas. Mają moc, która sięga daleko poza to, co dostrzegamy. Mogą dodawać skrzydeł, inspirować, podnosić na duchu, ale też ranić, odbierać nadzieję i niszczyć poczucie własnej wartości.

Nie bez powodu mówi się, że słowa zostają z nami na dłużej niż czyny. Ich echo może wybrzmiewać w umyśle latami, pozostawiając ślady głębsze niż fizyczne rany.

SŁOWA, KTÓRE LECZĄ

Każdy z nas doświadczył w życiu momentu, gdy usłyszane słowa podniosły na duchu, dodały otuchy i zmieniły sposób patrzenia na rzeczywistość. Pochwała od nauczyciela może obudzić w uczniu pasję do nauki, dobre słowo od bliskiej osoby może dodać sił w trudnych chwilach, a proste „wierzę w ciebie” może sprawić, że ktoś odważy się spełniać marzenia.

Ludzie, którzy posługują się językiem pełnym życzliwości, często sami doświadczają dobroci od innych. Ich słowa stają się mostami łączącymi serca, budującymi zaufanie i otwierającymi przestrzeń do głębszych relacji. Słowo może być lekarstwem – ciepłym promieniem światła w ciemności zwątpienia.

SŁOWA, KTÓRE RANIĄ

Z drugiej strony, każdy z nas pamięta też słowa, które zabolowały. Czasem były to zdania rzucone w gniewie, czasem złośliwe uwagi ukryte pod płaszczykiem żartu, a czasem brak słów, które powinny były paść. Rany emocjonalne zadane słowami potrafią tkwić w człowieku latami, odbierając mu pewność siebie, odwagę i chęć do działania.

Niestety, łatwiej jest zranić niż uleczyć. Słowa, które niosą krytykę, obojętność lub pogardę, mogą wywołać lawinę negatywnych emocji, prowadząc do depresji, lęków czy zamknięcia się na innych ludzi. Zwłaszcza dzieci, których psychika jest wciąż kształtowana, mogą długo nosić w sobie ciężar niesprawiedliwej oceny czy bolesnych słów.

SIŁA SŁÓW W CZASIE WOJNY I KRYZYSU

W trudnych czasach, zwłaszcza w sytuacji wojny, słowa nabierają jeszcze większej mocy. Mogą stać się źródłem otuchy, jedności i siły, ale też pogłębiać lęk i podziały. W momentach, gdy świat chwieje się w posadach, a ludzie doświadczają strachu, bólu

i niepewności, każde słowo wsparcia może być jak świeży powiew wiosny.

Wojna to nie tylko walka na froncie, to także walka w sercach i umysłach ludzi, którzy muszą znaleźć siłę, by przetrwać. W takich chwilach ogromne znaczenie mają słowa solidarności i miłości. Wspierając się nawzajem, przypominając, że nie jesteśmy sami, możemy dać innym nadzieję i siłę do przetrwania najtrudniejszych chwil.

Jedno zdanie wypowiedziane do żołnierza, uchodźcy, matki chroniącej swoje dzieci czy osoby, która straciła bliskich, może sprawić, że nie utraci ona wiary w dobro. Proste „jesteśmy z tobą”, „przetrwamy to razem” czy „nie poddawaj się” może być cenniejsze niż jakikolwiek materialny dar.

ŚWIADOME UŻYWANIE SŁÓW

Skoro słowa mają tak wielką moc, warto nauczyć się nimi posługiwać z rozwagą. Niech to, co mówimy, niesie więcej dobra niż bólu. Niech nasze słowa budują, a nie niszczą. W codziennym życiu warto pamiętać o kilku zasadach:

- Zastanów się, zanim coś powiesz – czy Twoje słowa wnoszą coś pozytywnego? Czy pomagają, czy tylko krytykują?
- Używaj słów zachęty i wsparcia – nawet drobne „dasz radę” może komuś pomóc przetrwać trudny dzień
- Unikaj raniących słów – czasem lepiej milczeć, niż powiedzieć coś, co może zostać źle odebrane
- Słuchaj uważnie – czasem to, czego nie mówimy, ale jak słuchamy, ma największą moc
- Wspieraj innych w trudnych czasach – słowa mogą stać się tarczą przed strachem i rozpaczą.

Słowa są jak światło – mogą rozświetlać drogę innym, dodawać otuchy i nadziei. Możemy codziennie decydować, czy nasze słowa staną się źródłem dobra, czy przyczyną bólu. W czasach wojny, cierpienia i niepewności tym bardziej musimy wybierać mądrze – by nasze słowa budowały mosty, a nie mury. Niech więc to, co mówimy, będzie światłem, które prowadzi ku lepszemu.

Redakcja

**Szczególnie dzieciom przypadły do gustu karnawałowe zabawy i radość wspólnego świętowania w czasie zapustów /
Особливо дітям припало до душі карнавальні розваги, під час радісного спільного святкування запустів**

**Ostatki to czas, gdy radość i tradycja łączą się w piękny sposób, a dzieci uczą się wartości wspólnoty i dzielenia się szczęściem /
Остатки – це час, коли радість і традиція єднуються, а діти вчаться ділитися щастям та цінувати перебування у спільноті**

ZAPUSTY W CIENIU WOJNY – RADOŚĆ WBREW PRZECIWNOSTCIOM

Mimo trudnych warunków wojennych oraz braku prądu w Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. I. J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie radośnie obchodzono ostatnie dni karnawału. Był konkurs na najlepszy pączek, w spólna degustacja wypieków i tańce.

Organizowane przez polską społeczność w Żytomierzu zapusty, zwane też ostatkami, stały się okazją do wspólnej zabawy i integracji środowiska. Największą atrakcją spotkania był konkurs „Najsmaczniejszy Pączek”, w którym dzieci wzięły udział z entuzjazmem. Nad jego przebiegiem czuwała wiceprezes ŻOZPU Maria Piwowarska.

Ale zapusty to nie tylko słodczyce. Pojawił się też temat polskich zwyczajów zapustnych. Uczniowie opowiadali o tradycjach związanych z ostatkami. Tej tematyce poświęcony był także quiz oraz konkurs rysunkowy.

Nie zabrakło występów artystycznych. Pięknie zaprezentował się teatr ModernPol i zespół Dzwoneczki, który zatańczył i zaśpiewał, wprowadzając wszystkich w prawdziwie karnawałowy nastrój. Radość dzieci była ogromna, a rodzice z dumą wspierali swoich małych artystów i uczestników konkursów.

Komisja ogłosiła wyniki konkursu na najsmaczniejszy pączek. Zwycięzczyniami zostały Anna Tymoszenko, Margaryta Geraszczenko i Sofia Michnicka. Nagroda publiczności przypadła Jaryni Łozowskiej, a dla najmłodszego uczestnika – Polinie Goszko. Oprócz zdobycia zaszczytnych tytułów i atrakcyjnych nagród mistrzynie cukiernictwa mogły się cieszyć zasłużonym triumfem.

To niezwykle wydarzenie pokazało, że żadna przeszkoda – ani wojna, ani brak prądu – nie jest w stanie odebrać ducha wspólnoty i chęci pielęgnowania polskich tradycji. Takie chwile jeszcze bardziej jednoczą polską społeczność i przypominają, jak ważne jest, by dzieciństwo najmłodszych było pełne radości, pokoju i pięknych wspomnień.

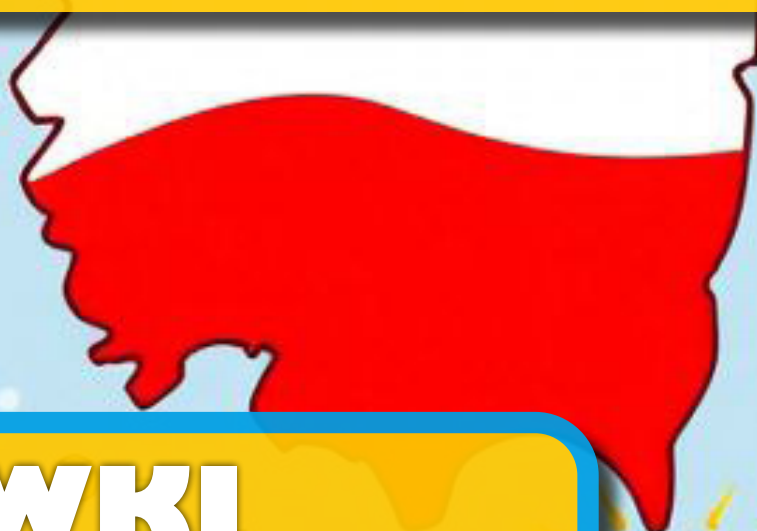
Organizatorem przedsięwzięcia był Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie. Projekt dofinansowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego ze środków Ministra Edukacji Narodowej realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Maria Piwowarska

ZAGADKI

(w odpowiedzi słowo z „SZ”)

- Jaka to dziewczynka ma roboty wiele, a na wielkim balu gubi pantofelek?
- Te złote lubią nosić panie, papierowe – choinka dostanie.
- Morze na brzeg wyrzuciło, lecz ślimaka w niej nie było.
- Gdy idę do sadu, pusty w rękę niosę, gdy do domu wracam, niosę w nim owoce.
- Spadłem nagle z drzewa, leżę na trawniku w brązowej koszulce, kolczastym płaszczku.
- Jakie obuwie do tego służy, żebyś mógł nie zmoczyć nóg w kałuży?
- Worek mąki, paczkę książek – każdy bagaż szybko zwiąże?
- W jakim budynku, kto mi odpowie, są uczennice i uczniowie?

WPRAWKI

w szybkim [sic! POPRAWNYM] mówieniu. Do nauki pisania też się przyda

Chrząszcz brzmi w trzcinie w Szczebreszynie,
W szczękach chrząszcza trzeszczy miąższ,
Czcza szczypawka czka w Szczecinie,
Chrząszcza szczudłem przechrzczył wąż.

Mała muszka spod łopuszki chciała mieć różowe nóżki
– różdżką nóżki czarowała, lecz wciąż nóżki czarne miała.
– Po cóż czary, moja muszko? Ruszże mózdzkiem, a nie różdżką!
Wyrzuć wreszcie różdżkę wróżki i unurzaj w rózu nóżki!

Cesał czyżyk każdy koczek,
czyszcząc w koczku każdy loczek.
Po czym przykrył koczek toczkiem,
lecz część loczków wyszła boczkiem.

POLACY – RODAKOM

Zachowując pamięć wielu pokoleń, wspieramy walczących o naszą i waszą wolność oraz niesiemy pomoc ofiarom wojny na Ukrainie.

Przekaż wpłatę na pomoc humanitarną/medyczną, oraz na jej dostarczenie/przewóz potrzebującym. Wdzięczni z góry za każde wsparcie!

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie na rzecz Polaków z Ukrainy
PKO Bank Polski **SA 02 1020 2368 0000 2602 0650 4080** (PLN, EURO)

Отримувач коштів:

ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» ЄДРПОУ 34394597

р/р **UA653253650000002600201484654**

в ЦФ ПАТ «Кредобанк»